

374.013
ส 654 ค
ร.3

ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการ เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี

15 ต.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์
ของ
สามารถ วงศ์สวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ความหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2539

B. 17215

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.กล้า สมตระกูล)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.ดร.ปฐม นิคมานนท์)

..... กรรมการ
(ดร.กล้า สมตระกูล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.เชยรศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาและ
ดร.กล้า สมตระกูล กรรมการ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือเป็น
อย่างดี ตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิชลิริ ที่กรุณาเป็น
กรรมการประเมินผล ได้กรุณาให้คำท้วงติง แก้ไข ช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ขอขอบคุณท่านอาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนเพื่อนทุกคนที่ให้กำลังใจ
ตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณแม่ ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณ
ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความเมตตาตลอดมาจนหาสิ่งใดมาเปรียบมิได้

สามารถ วงศ์สวัสดิ์

๑

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การศึกษาวิชาชีพพระยะลัน	7
ปัญหาการว่างงานของประชากร	13
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้มีงานทำ	16
แนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะลัน	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	24
รูปแบบของการวิจัย	24
การเลือกส่งตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	27
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตร ระยะสั้น	29

สารบัญ

บทที่	หน้า
การทดสอบสมมุติฐานการวิจัย	34
การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีเพศต่างกัน	35
การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีอายุต่างกัน	36
การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน	37
การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	38
การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีกลุ่มอาชีพต่างกัน	39
ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ	40
 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 41
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	48
 บรรณานุกรม	 49
 ภาคผนวก	 52
ภาคผนวก ก ตารางแสดงรายละเอียดประกอบตารางในบทที่ 4	53
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย	87
ภาคผนวก ค ประวัติผู้วิจัย	93

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	27
2 ความคิดเห็นต่อการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นด้านหลักสูตร ...	29
3 ค่าสถิติพื้นฐานของความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามเพศ ด้วยค่าสถิติที (t-test)	35
4 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)	36
5 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ด้วยค่าสถิติที (t-test)	37
6 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ด้วย ค่าสถิติเอฟ (F-test)	38
7 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ ด้วย ค่าสถิติเอฟ (F-test)	39
8 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนก ตามกลุ่มวิชาชีพ	54
9 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามเพศ ด้วยค่าสถิติที (t-test)	55
10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนงานของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตาม กลุ่มอายุ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)	58
11 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ด้วย ค่าสถิติที (t-test)	63

12	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนงานของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)	65
13	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนงานของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตาม กลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)	70
14	ผลการทดสอบรายคู่หลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุด้วยค่าสถิติ นิวแมนคูลส์ (Newman Keuls)	75
15	ผลการทดสอบรายคู่หลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากค่าคะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อ กำหนดตามระดับการศึกษา ด้วยค่าสถิติ นิวแมนคูลส์	82
16	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพระยะสั้น	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ได้มีนโยบายให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐเร่งระดมสรรพกำลัง เพื่อการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไปในลักษณะของการศึกษาตลอดชีวิต ทั้งยังเป็นการเร่งรัดพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นสำหรับบุคคลที่ว่างงาน ผู้ที่ต้องการรายได้เพิ่ม ตลอดจนผู้ที่ต้องการเพิ่มคุณสมบัติการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด หรือผู้ที่ต้องการเปลี่ยนงานเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานตามความต้องการของตลาดแรงงาน และตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2534 : 27)

ด้วยความต้องการดังกล่าว การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพ ในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนั้น ได้จัดทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้บริการการศึกษาสามารถจัดให้ครอบคลุมประชาชนที่กระจายอยู่ในทุกพื้นที่

ในแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้เน้นบทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบุคของการแข่งขันระหว่างประเทศ ความหมายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมิได้เจาะจงว่าเป็นด้านเทคโนโลยีในเรื่องใด แต่หมายถึงทรัพย์สินอย่างหนึ่งที่มีมูลค่าในเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการตลาด อันรวมไปถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม บริการ และกิจการด้านอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ แต่ในการสร้างเทคโนโลยีของชาติให้ไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์ได้นั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องกระทำ คือ จะต้องยกระดับความสามารถของคน หรือประชากรของประเทศ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด ที่จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดการพัฒนายกระดับเทคโนโลยี ดังนั้นการศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการสร้างกำลังคนให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการ จึงมีความจำเป็นต้องมีการสนับสนุนให้สถาบันการศึกษาย้ายการผลิตวิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และช่างเทคนิคในสาขาที่มีความต้องการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

ด้านวิศวกรรมศาสตร์และช่างเทคนิค เพื่อให้มีประสบการณ์ภาคปฏิบัติและกระบวนการ
 ในโรงเรียน และมีการจัดการฝึกอบรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานหลักในโรงเรียนเพื่อรับ
 การถ่ายทอดเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาทั้งภาครัฐและ
 เอกชนจึงต้องพยายามวางแผน และปรับแนวทางให้สอดคล้องกับความต้องการใน
 การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนในอดีตที่ผ่านมา มีทั้งภาครัฐบาลและภาค
 เอกชนดำเนินการอยู่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ วิธีการและกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน สำหรับ
 ภาครัฐบาลนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องนี้
 โดยมีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน วิจัย พัฒนา อุดหนุน ส่งเสริม ประสานงาน ให้
 บริการและดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ ซึ่งอาจจำแนกเป็น 3
 ลักษณะคือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การให้บริการข่าวสารข้อมูลและการพัฒนา
 ทักษะอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 หน้า)

ในส่วนของการพัฒนาอาชีพนั้น ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7
 (พ.ศ.2535-2539) ได้กำหนดนโยบายไว้อย่างแน่ชัดว่า "จะมุ่งเน้นให้ประชาชน
 มีโอกาสศึกษา ฝึกฝน วิชาชีพระยะสั้นให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด หรือ
 เสริมต่ออาชีพเดิมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือนำไปประกอบอาชีพตามที่ต้องการได้

การพัฒนาทักษะและอาชีพให้แก่ประชาชนนั้น ได้ยึดถือระเบียบของกรม
 การศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ปี พ.ศ.2538 เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อ
 ให้การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ โดย
 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้ดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัด
 กลุ่มสนใจ การจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น การจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นเป็น
 วิธีการหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก การเรียนในหลักสูตรนี้
 ใช้ระยะเวลาไม่เกิน 300 ชั่วโมง เปิดสอนในสาขาวิชาประเภทต่าง ๆ เช่น
 ประเภทช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ
 ประเภทคหกรรม ได้แก่ ช่างตัด-เย็บเสื้อผ้าสตรี อาหาร-ขนม ช่างตัดผม-เสริมสวย
 ประเภทพาณิชยกรรม ได้แก่ คณิตศึกษาไทย-ภาษาอังกฤษ ประเภทศิลปหัตถกรรม
 ได้แก่ การจักสาน เป็นต้น วิชาเหล่านี้มีผู้สนใจสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนมาก
 และมีอัตราเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง

หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของแต่ละวิชาที่เปิดสอนอาจจะใช้หลักสูตรที่ส่วนกลาง
 ทำขึ้น หรืออาจใช้หลักสูตรที่แต่ละจังหวัดสร้างขึ้นเอง เพื่อให้มีความสอดคล้องและ
 เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมุ่งเน้นให้สนองความต้องการของประชาชน
 ในฐานะผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (พ.ศ.
 2535-2539) ได้เร่งรัดปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพ

ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางเศรษฐกิจและความต้องการของตลาดแรงงานของประเทศ โดยเน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานที่ขาดแคลน และการพัฒนาของประชาชนให้มีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจเลือกช่องทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมโดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ 3 ประการ คือ (1) การให้ความรู้ ทักษะการทำงานในการดำเนินอาชีพประจำวัน (2) การฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ และ (3) การศึกษาทักษะและความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 12 - 15)

ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม และแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ล้วนแต่เน้น และให้ความสำคัญในการเร่งรัดพัฒนาการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นแก่ประชาชน เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด หรือเสริมต่ออาชีพเดิมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือนำไปประกอบอาชีพตามที่ต้องการได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ฉะนั้น จึงต้องเตรียมคนหรือพัฒนาคนทางด้านอาชีพให้สอดคล้องกับความเจริญและความต้องการดังกล่าวด้วย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะได้ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ที่เข้าเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อย่างแท้จริงต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เมื่อพิจารณาข้อแตกต่างในด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส อาชีพ และระดับการศึกษา
3. เพื่อรวบรวมมาคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะจากนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะให้ประโยชน์ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและการเรียนการสอน ในการดำเนินการให้การศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. เป็นข้อมูลเพื่อเสนอต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงและพัฒนางานการศึกษานอกโรงเรียนด้านวิชาชีพให้สอดคล้องเหมาะสม และสนองความต้องการของประชาชนและความต้องการของท้องถิ่น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

งานวิจัยครั้งนี้จะจกศึกษาในพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสสามโคก อำเภอธัญบุรี อำเภอหนองเสือ อำเภอลองหลวง และอำเภอลำลูกกา

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี โดยแยกการดำเนินงานออกไปตามศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศนอ.) ทั้ง 7 อำเภอ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มีผู้ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรดังกล่าว รวมทั้งสิ้น 420 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้านี้เน้นในเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ตามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ โดยแยกความคิดเห็นออกเป็น 3 ด้านดังนี้ คือ

- 3.1 ด้านหลักสูตร
- 3.2 ด้านการเรียนการสอน
- 3.3 ด้านสื่อการสอน

ตัวแปรสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ

งานวิจัยนี้ได้ทำการตรวจสอบตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ด้านสถานภาพ
ของนักศึกษา ดังนี้

- 1) เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และ เพศหญิง
- 2) อายุ แบ่งเป็น 4 กลุ่มอายุ คือ
 - ต่ำกว่า 18 ปี
 - ระหว่าง 18-25 ปี
 - ระหว่าง 26-35 ปี
 - 36 ปีขึ้นไป
- 3) สถานภาพการสมรส แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ โสดและมีครอบครัวแล้ว
- 4) ระดับการศึกษา แบ่งเป็น
 - ประถมศึกษา
 - มัธยมศึกษา
 - สูงกว่ามัธยมศึกษา
- 5) กลุ่มอาชีพที่เรียน แบ่งตามการจำแนกประเภทวิชาชีพตามหลักสูตร
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งมี 3 กลุ่ม คือ
 - ช่างอุตสาหกรรม
 - พาณิชยกรรม
 - คหกรรม

2. ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามที่เป็นตัวชี้วัดสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ความคิดเห็น
ของนักศึกษาผู้ใหญ่วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านหลักสูตร
- 2) ด้านการเรียนการสอน
- 3) ด้านสื่อการสอน

✓ สมมติฐานงานวิจัย

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน
การสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

4. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

5. นักศึกษาผู้ใหญ่ ที่เรียนกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หมายถึง หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดเวลาเรียนตลอดหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติไว้ไม่เกิน 300 ชั่วโมง

2. นักศึกษาวิชาชีพ หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

3. ความคิดเห็นของนักศึกษา หมายถึง การรับรู้ในแง่มุมต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ความคิดทางด้านหลักสูตร ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน และความคิดเห็นด้านสื่อการสอน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แบ่งออกเป็น 5 ตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาวิชาชีพพระยะลัน
2. การศึกษากับทางม้งงานทำ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้งานทำ
4. แนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะลัน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิชาชีพพระยะลัน

การฝึกอาชีพให้แก่ประชาชนมีหลายหน่วยงานจัดอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอเฉพาะการฝึกอาชีพพระยะลันที่ดำเนินงาน โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน และหน่วยงานที่อยู่ในเครือข่ายเท่านั้น

ประวัติและความเป็นมา การฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้นนอกระบบโรงเรียน มีมาตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ในสมัยนั้นได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย สรุปได้ดังต่อไปนี้ (กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา. 2521 : 68-75)

ในปี 2492 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งแผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นในกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน คือ ช่วยส่งเสริมอาชีพ ความเป็นอยู่ และการใช้เวลาว่างของประชาชนให้ดีขึ้น นอกจากนั้นยังช่วยส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้หนังสือ และสามารถปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย แผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ทำหน้าที่จัดและส่งเสริมการฝึกอาชีพ โดยร่วมมือกับกระทรวง ทบวง กรม ตลอดจนองค์การเอกชนต่าง ๆ การดำเนินงานขยายตัวกว้างขวาง มีการฝึกอาชีพพระยะลันขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในปีเดียวกันกระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ" เพื่อทำหน้าที่ปรึกษาหารือและแนะนำวิธีการดำเนินงานอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ ทำให้งานมีระบบและรูปแบบการจัดที่ได้มาตรฐานขึ้น

โรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ที่ดำเนินการในสมัยนั้น เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเป็นเอกเทศ หรือร่วมมือกับกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การต่าง ๆ ทำการสอนเวลาบ่ายหรือกลางคืน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่ติดการประกอบอาชีพในตอนกลางวันสามารถเข้าศึกษาหาความรู้ความชำนาญได้ เปิดสอนวิชาชีพต่าง ๆ โดยใช้หลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้จบเร็วทันใจและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ทันที การสอนเน้นหนักด้านการปฏิบัติงานจริง ลักษณะการจัดเป็นการจัดแบบให้เปล่า และรับนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่บรรลุนิติภาวะแล้วโดยไม่จำกัดพื้นความรู้เดิม

ในปีเดียวกัน ขณะที่กองการศึกษาผู้ใหญ่จัดสอนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรระยะสั้นทั่วประเทศนั้น ได้มีการจัดตั้ง "โรงเรียนช่างกลางคืน" สอนวิชาช่างอุตสาหกรรมหลายสาขา หลักสูตร 2 ปี ด้วยความร่วมมือของสองหน่วยงาน คือ กรมโยธาเทศบาล (ชื่อในสมัยนั้น) สังกัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2526 : 60) ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นข้าราชการประจำของกรมกองต่าง ๆ ใช้เวลาเรียนในตอนบ่ายถึงค่ำ เมื่อจบแล้วจะได้รับการปรับวุฒิให้เป็นชั้นตรี โรงเรียนนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "โรงเรียนช่างตรี" และโรงเรียนนี้เองที่เป็นต้นกำเนิดของวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ที่ผลิตนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในสมัยต่อมา

ในปี พ.ศ. 2497 ประเทศไทยได้ตกลงทำสัญญากับองค์การสหประชาชาติ จัดตั้งศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี หรือ ศ.อ.ศ.อ. ขึ้นทำหน้าที่เป็นแหล่งปฏิบัติการให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการอนามัย การเกษตร การเรือน การช่าง สวัสดิภาพสังคม และการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาชนบท ความโง่เขลา ความยากจน ขาดอาหาร และปัญหาโรคภัยไข้เจ็บ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 50) นอกจากนั้น ศ.อ.ศ.อ. ยังเป็นแหล่งผลิต "สารนิเทศก์" ทำหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนที่เรียกว่า "มูลสารศึกษา" ภายหลังได้โอนไปสังกัดกระทรวงมหาดไทยและเปลี่ยนชื่อตำแหน่งใหม่เป็น "พัฒนากร" ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานของสารนิเทศก์นั้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินงาน

จากการจัดตั้งศูนย์กลางอบรมการศึกษาผู้ใหญ่จังหวัดอุบลราชธานี (ศ.อ.ศ.อ.) ทำให้งานอาชีวศึกษาผู้ใหญ่รุ่งเรืองก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ศ.อ.ศ.อ. ได้จัดสอนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่หลายสาขาคตามหลักสูตร 150 ชั่วโมง ใช้เวลาเรียน 3 เดือน นอกจากนั้นยังเปิดสอนวิชาชีพที่ใช้เวลาสั้น มีเนื้อหาจบในตัวเอง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ นับเป็นการเริ่มต้นของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ในรูปกลุ่มสนใจ

ในปี พ.ศ. 2498 กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้พิจารณาเห็นว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่ยังไม่สามารถจัดสอนวิชาอาชีพให้แก่ประชาชนได้ทั่วถึง จึงริเริ่มโครงการ "อาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่" เพื่อเข้าไปทำการสอนในท้องถื่นทุรกันดาร โดยจัดเป็นโครงการทดลองขึ้นที่จังหวัดชลบุรีก่อน การดำเนินงานได้ผลดี ประชาชนตื่นตัวและสมัครเรียนเป็นอันมาก ต่อมาจึงจัดตั้งหน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่สังกัดส่วนกลาง 4 หน่วย มีชื่อเรียกที่เป็นการกำหนดสายงานไปในตัวคือ หน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่สายลำน้ำเจ้าพระยา หน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่สายเพชรเกษม หน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่สายสุโขทัย และหน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่สายพหลโยธิน นอกจากนี้ยังจัดตั้งหน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่ด้วยความร่วมมือกับกรมกลาง ขึ้นเปิดทำการสอนในจังหวัดที่ถูกผู้ก่อการร้ายคุกคาม หน่วยงานนี้ทำหน้าที่เสมือนศูนย์ปฏิบัติการทางจิตวิทยาไปพร้อม ๆ กับการศึกษาอาชีพให้แก่ประชาชน

การจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในสมัยนั้นได้แบ่งรูปแบบการจัดออกเป็น 4

ประเภท คือ

1. โรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประจำที่ โรงเรียนประเภทนี้ตั้งประจำอยู่กับที่โดยอาศัยใช้สถานที่ของหน่วยราชการและองค์การเอกชนในท้องถื่น เช่น โรงเรียน ศาลาประชาคม มุลินี วิด และบ้าน ทำการสอนในช่วงเวลาว่างของการใช้สถานที่ดังกล่าว ซึ่งมักจะเป็นตอนเย็นถึงค่ำ ส่วนใหญ่ใช้หลักสูตร 150 ชั่วโมง เวลา เรียน 3 เดือน ผู้ขอจัดตั้งโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและโครงการสอนขึ้นเอง แล้วเสนอให้กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

2. หน่วยอาชีวศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่ จัดเป็นหน่วยเคลื่อนที่ขนาดเล็กสอนวิชาชีพเพียง 2 วิชา โดยเคลื่อนย้ายไปสอนในหมู่บ้านชนบทที่ห่างไกล มีกำหนดเวลาอยู่ประจำที่แห่งละ 3 เดือน หรือไม่เกิน 6 เดือน แล้วเคลื่อนย้ายไปสอน ณ ที่แห่งใหม่ ตามความต้องการของประชาชน

3. การอบรมและพัฒนาวิชาชีพหรือจัดกลุ่มสนใจวิชาชีพ ได้แก่ การอบรมหรือจัดสอนวิชาชีพเป็นครั้งคราวตามความสนใจของประชาชน เช่น การทำขนม การปรุงอาหาร การเกษตร เป็นต้น โดยใช้เวลาเรียนสั้น ๆ ตั้งแต่ 3 วัน ถึง 1 เดือน

4. การบรรยายหรือปาฐกถา เป็นการบรรยายหรือปาฐกถาให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นครั้งคราว โดยเลือกเรื่องที่ประชาชนสนใจและมีประโยชน์

รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ในการจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งผู้ดำเนินงานจะเลือกใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งตามความเหมาะสมแก่โอกาส เวลา สถานที่ และสถานการณ์ที่แตกต่างกัน งานสำคัญในการส่งเสริมอาชีพอีกประการหนึ่งในสมัยนั้นคือ การจัดอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น หน่วยงาน

ในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ได้แก่ เรือนจำ และทัณฑสถานต่าง ๆ หน่วยงานในสังกัด กรมประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ กระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สถานฝึกและอบรมเยาวชน นอกจากนี้ยังมีองค์การ สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์ในอันที่จะฝึกอาชีพให้แก่ผู้ที่อยู่ในอุปการะให้มีสัมมาอาชีพ เช่น องค์การ ทหารผ่านศึก สมาคมวัฒนธรรมหญิง เป็นต้น

ปี พ.ศ. 2503 กรมอาชีวศึกษาได้จัดตั้งหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ โดยได้รับความช่วยเหลือจากองค์การยูนิเซฟของอเมริกา ในด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ การศึกษา ตลอดจนยานพาหนะ และให้ทุนการศึกษาดูงานภายในประเทศ และต่างประเทศแก่ครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยเหลือโครงการนี้ด้วย โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ที่เป็นโรงเรียนเคลื่อนที่ขนาดใหญ่ เปิดสอนวิชา อาชีพ 10-12 สาขา ได้แก่ ช่างเครื่องยนต์ ช่างเครื่องยนต์เล็ก ช่างไฟฟ้า ช่าง วิทยุ ช่างเชื่อมโลหะ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าชาย ศิลปประดิษฐ์ ช่างตัดผม เสริมสวย วิชาอาหาร-ขนม วิชาบัญชี และพิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ แต่ละ โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ และยานพาหนะ สำหรับสถานที่สอนมักอยู่ในชุมชนใหญ่ เช่น ตัวจังหวัดหรืออำเภอ การดำเนินงานของหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ในระยะหลังมักไม่เคลื่อนย้ายตามเป้าประสงค์เดิม แต่กลับตั้งอยู่ประจำที่ และเปิด สาขาแยกย่อยออกไปสอนตามอำเภอ ตำบล และท้องถิ่นทุรกันดาร ต่อมาภายหลัง โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ได้โอนมาสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา ในปี พ.ศ. 2515

โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลในการขยายการผลิตฝีมือแรงงานระดับกลาง และเพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนใน ท้องถิ่นชนบท โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานไว้ดังนี้คือ (1) เพื่อจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เท่าที่จะหาได้ใช้ในการฝึกอบรมแก่ผู้ที่ไม่เคยรับการอบรมมา ก่อน หรือผู้ที่เคยรับการอบรมมาแล้วต้องการอบรมเพิ่มเติม โดยลงทุนและใช้เวลา เพียงเล็กน้อย (2) เพื่อผลิตกำลังคนด้านช่างฝีมือระดับปานกลางที่มีความต้องการ มีมากขึ้นในช่วงระยะเวลาของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ (3) เพื่อ เตรียมคนให้มีโอกาสเลือกงานใหม่ เพื่อนำเอากิจกรรมของรัฐไปสู่ประชาชนใน ท้องถิ่นชนบท ทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของตนเองและความหวังดีของรัฐบาล ที่มีต่อประชาชนที่อยู่ห่างไกล (4) เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนใน ชนบทให้ดีขึ้น (5) เพื่อช่วยพัฒนาตนเองและประเทศชาติเป็นส่วนรวม และ (6) เพื่อเป็นหน่วยงานให้การฝึกอบรมวิชาอาชีพที่พร้อมจะเคลื่อนย้ายได้อย่างรวดเร็ว ตามความจำเป็นของสถานการณ์

หลังจากโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่โอนมาสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ แล้ว ได้รับการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีดำเนินงานจากเดิมบ้างเล็กน้อย ประกอบกับ ในปี พ.ศ. 2515 จากการประชุมของยูเนสโก ได้บัญญัติศัพท์คำว่า "การศึกษานอกโรงเรียน" (Nonformal Education) ทำให้การจัดบริการการศึกษามีความครอบคลุมประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น กล่าวคือ นอกจากให้การศึกษา สำหรับผู้ใหญ่แล้ว ยังสามารถขยายบริการไปถึงเด็กที่อยู่นอกระบบโรงเรียนด้วย (สุนทร โคตรบรรเทา. 2526 : 12-13)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงมีการปรับตัววัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ให้กว้างขวางขึ้น ดังนี้ คือ (1) เพื่อให้ประชาชน ทุกเพศทุกวัย ทั้งในเมืองและชนบท ซึ่งอยู่นอกระบบโรงเรียนภาคปกติได้มีโอกาส ปรับปรุงตนเองและครอบครัวอยู่ตลอดเวลา (2) เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่เหมาะสมเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว อนามัย เศรษฐกิจ อาชีพ วัฒนธรรม หน้าที่พลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย และการใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ (3) เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนมีเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และเกิดความคิดพร้อมที่จะรับบริการเพื่อส่งเสริมการกินดีอยู่ดีของประชาชน (4) เพื่อเพิ่มพูนความรู้และส่งเสริมทักษะอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของ ประชาชนและคุณภาพของสังคมและ (5) เพื่อใช้อาคารสถานที่ อุปกรณ์ และบุคลากร ที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด

การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ได้จัดสอนเป็น ชั้นเรียน หลักสูตร 300 ชั่วโมงทุกวิชา ด้วยวิธีสอนขึ้นอยู่กับครูซึ่งจะใช้ความรู้และ ประสบการณ์ของตนเองเป็นส่วนใหญ่ การใช้สื่อช่วยสอนมีน้อย การฝึกภาคปฏิบัติ ใช้อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่จัดไว้ ซึ่งมีปัญหาความไม่เพียงพอต่อการฝึกของ ผู้เรียนและอุปกรณ์เก่าไม่ทันสมัย การเรียนของนักศึกษาจะเริ่มต้นพร้อมกัน และจบ หลักสูตรเมื่อเรียนครบ 300 ชั่วโมงพร้อมกัน นักศึกษา แต่ละคนจะได้รับการฝึกภาค ปฏิบัติด้วยชิ้นงานที่เท่ากัน ซึ่งเป็นสาเหตุของการออกกลางคันของนักศึกษา เนื่องจาก บางคนสนใจเฉพาะบางส่วนของหลักสูตรเท่านั้น (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 25)

พ.ศ. 2520 กองการศึกษาผู้ใหญ่ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดขึ้น เพื่อทำหน้าที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ ตลอดจนการ ตรวจสอบ ควบคุม ติดตามผล ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงาน (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2424 : 5) โดยมีแผนจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนให้ครบทุก จังหวัดภายในปี พ.ศ. 2529 วิธีการจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน คือ ใช้ โรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่เป็พื้นฐานในการจัดตั้ง ดังนั้นโรงเรียนฝึกฝนอาชีพ

เคลื่อนที่จึงกลายเป็นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและทำหน้าที่เพิ่มขึ้นอย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพก็ยังคงดำเนินการอยู่ในลักษณะเดิม โดยรวมเอาโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งในภายหลังใช้ชื่อว่า โรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพประจำที่ และโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพเคลื่อนที่เข้าเป็นกิจกรรมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้ดีขึ้น โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจัดตั้งฝ่ายการศึกษาสายอาชีพทำหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้ (ไพฑูรย์ โพธิ์สาร. 2529 : 24) ทำหน้าที่บริหาร วางแผน ส่งเสริม และพัฒนางานการศึกษาสายอาชีพ และกลุ่มสนใจมีหน้าที่ในการรวบรวมหลักเกณฑ์เกี่ยวกับงานสายอาชีพและกลุ่มสนใจพิจารณาดำเนินการจัดตั้ง ขุด เลิก และย้าย โรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพ ให้บริการหลักสูตร คัดเลือกวิทยากรท้องถิ่น สืบรวจกลุ่มเป้าหมาย ดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุมัติ แต่งตั้งผู้สอนและเบิกจ่ายค่าสอน รวบรวมรายงานผลการเรียน ตลอดจนการนิเทศ ตรวจเยี่ยม ติดตามผลงานของโรงเรียนผู้ใหญ่สายอาชีพและกลุ่มสนใจ แบ่งสายปฏิบัติงานในฝ่ายเป็น 7 งานคือ งานสารบรรณ งานขึ้นเรียนวิชาอาชีพ งานฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่สู่ชนบท งานเทคโนโลยีสู่ชนบท งานกลุ่มสนใจ งานแนะแนวการศึกษาวิชาอาชีพ และงานบริการสื่อการสอน

ในระยะนี้ จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นเปลี่ยนไปจากเดิมอีก คือ ส่งเสริมให้ประชาชนได้ศึกษาวิชาอาชีพและสามารถนำไปประกอบอาชีพหรือส่งเสริมอาชีพเดิมหรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งแตกต่างจากยุคก่อนที่มุ่งฝึกทักษะทางอาชีพให้เป็นช่างฝีมือเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาวิชาอาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียนนี้ สุนทร สุนันท์ชัย (2524 : 2 - 3) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึก ดังต่อไปนี้

ลักษณะที่ 1 การฝึกเพื่อให้บุคคลมีงานทำ (Training for Employment) การฝึกประเภทนี้มุ่งป้อนคนไปสู่กิจการอุตสาหกรรมหรือธุรกิจ แต่โอกาสเช่นนี้มีอยู่อย่างจำกัดมาก เนื่องจากการฝึกวิชาอาชีพในระบบโรงเรียนได้ผลิตบุคคลเช่นนี้ออกมามากมายและบุคคลเหล่านี้ก็ยังว่างงานอยู่อีกมาก เนื่องจากอัตราการขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรมไม่ทันกับการขยายตัวในทางการศึกษาวิชาอาชีพ

ลักษณะที่ 2 การฝึกเพื่อให้บุคคลประกอบอาชีพส่วนตัว (Training for Self-Employment) การฝึกประเภทนี้มุ่งให้บุคคลมีทักษะที่จะประกอบอาชีพของตนเองได้ เช่น การจัดตั้งร้านซ่อมปั๊มน้ำ ซ่อมรถจักรยานยนต์ ตัดเย็บเสื้อผ้าปรุงอาหารและทำเครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น ช่วยให้ผู้มีงานทำในชนบทแทนที่จะอพยพโยกย้ายมาหางานทำในเมืองใหญ่

ลักษณะที่ 3 การฝึกเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตน (Training for Self-Improvement) การฝึกประเภทนี้มีได้มุ่งให้บุคคลไปประกอบอาชีพ แต่

ถือว่าการฝึกวิชาอาชีพเป็นการศึกษาทั่วไป (General Education) บุคคลที่ได้รับการฝึกแล้ว อาจนำไปใช้ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้ เช่น การปรุงอาหารในครอบครัว การตัดเย็บเสื้อผ้า การซ่อมเครื่องใช้ภายในบ้าน การขับรถยนต์ และการแก้เครื่องยนต์ของตนเอง เป็นต้น

จากจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่เปลี่ยนไปนี้ ทำให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรวิชาอาชีพระยะสั้นเสียใหม่ ให้สามารถนำมาใช้ฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ 3 ประการดังกล่าวได้ ทั้งยังเป็นการสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและแก้ปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอีกด้วย หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่นี้จัดในลักษณะรายวิชา โดยแบ่งเนื้อหาในแต่ละวิชาออกเป็นส่วย่อยให้แต่ละส่วย่อยมีเนื้อหาจบในตัวเอง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาอาชีพนี้ออกโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนเฉพาะรายวิชาที่ตนสนใจ เมื่อเรียนจบรายวิชาหนึ่งแล้วจะเลือกเรียนรายวิชาต่อไปหรือไม่เลือกก็ได้ ถ้าหากได้รับความรู้ตามความต้องการแล้ว

ปัญหาการว่างงานของประชากร

ปัญหาการว่างงานของประชากรนับเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ จากการสำรวจแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2525 : 26) พบว่า อัตราการว่างงานโดยเปิดเผยทั่วประเทศในปี พ.ศ.2525 สูงประมาณร้อยละ 1.7 แต่ถ้านับเฉพาะในเขตเทศบาลหรือในเมือง การว่างงานโดยเปิดเผยร้อยละ 3.8 ส่วนในชนบทหรือนอกเขตเทศบาลมีอัตราการว่างงานโดยเปิดเผยร้อยละ 1.4 แต่ถ้านับรวมการว่างงานตามฤดูกาลด้วยจะมีอัตราที่สูงมาก สำหรับวัยของผู้ว่างงาน พบว่า อยู่ในวัยหนุ่มสาวในช่วงอายุ 15 - 24 ปี ซึ่งมีสัดส่วนการว่างงาน ถึงร้อยละ 60.6 ในปี พ.ศ.2524 (นิพนธ์ พัวพงศกร. 2527 : 55) จากการว่างงานของคนในวัยดังกล่าวนี้เอง มีผลกระทบโดยตรงต่อปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ ปัญหาเศรษฐกิจโดยส่วนตัวนั้นเป็นความทุกข์ทรมานใจในการที่ต้องอาศัยพึ่งพิงเพื่อนฝูงและญาติพี่น้องซึ่งมีความจำกัคอยู่มาก ปัญหาที่ตามมาคือ ปัญหาด้านสุขภาพจิต เนื่องจากไม่สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้แก่ตนเอง ประกอบกับการมีเวลาว่างมาก ถ้าได้รับการชักจูงไปในทางที่ผิดอาจเป็นผลให้เกิดอาชญากรรมอันเนื่องมาจากความจำเป็น

ปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษา

เนื่องจากอัตราการว่างงานของประชากรส่วนหนึ่งเป็นผู้มีการศึกษาดังแต่ระดับมัธยมปลายถึงระดับอุดมศึกษา มีอัตราส่วนรวมกันทุกระดับการศึกษาประมาณร้อยละ 37.5 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2525 : 20 - 27) ดังนั้นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนจึงได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่า จัดการศึกษาไม่

ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เกี่ยวกับเรื่องนี้ นักการศึกษาให้ทัศนะว่า การจัดการศึกษาให้แก่พลมนุษย์นั้น ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับปัญหาการว่างงานของ ประชากร การจัดการศึกษาเองไม่ใช่สาเหตุของการว่างงาน ความหมาย ของ การศึกษา คือ การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (ส. ศิวรักษ์. 2524 : 6) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงมีวัตถุประสงค์ที่กว้างไกลกว่าการผลิตคนเข้าสู่ตลาด แรงงาน นักการศึกษาจะมองว่าปัญหาการว่างงานเกิดจากระบบบริหารเศรษฐกิจที่ ผิดพลาด อีกทั้งเป็นผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจของโลก ซึ่งเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ อย่างไรก็ตาม นักการศึกษามีความเห็นว่า ผู้ว่างงานที่มีการศึกษาย่อมดีกว่า ผู้ว่างงานที่ไม่มีการศึกษา อนึ่งการว่างงานของผู้ที่มีการศึกษานั้นมิได้เป็นปัญหาของ สังคมในทุกระดับ ในกรณีของผู้ที่มีฐานะดีย่อมต้องการให้บุตรหลานของตนได้รับการ ศึกษาในระดับสูง และบุคคลเหล่านี้สามารถเป็นผู้ว่างงานได้โดยไม่เกิดปัญหา แต่ใน ทัศนะของนักบริหารเศรษฐกิจมองอีกด้านหนึ่งว่า คนทุกคนเกิดมาเมื่อถึงวัยอันสมควร ก็ต้องประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวจึงจะไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น การจัดการ ศึกษา นอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแล้ว ควรมีเข็มมุ่งไปสู่เป้าหมาย อันสำคัญของชีวิต คือ ช่วยให้มีความสามารถ ดังนั้น การศึกษาจึงควรมีบทบาทในการเสริม ทักษะเพื่อการประกอบอาชีพด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 6) แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ในบางครั้งการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียนไม่สอดคล้อง สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ปัญหาการว่างงานในหมู่ผู้มีการศึกษา จึงกลายเป็นปัญหาสังคมที่ต้องการหาทางแก้กันที่ปลายเหตุ คือ การปรับปรุงอัตรา การจ้างงาน เพื่อช่วยเหลือกลุ่มบุคคลดังกล่าวให้ได้งานทำมากขึ้น

สำหรับปัญหาการว่างงานของผู้มีการศึกษานี้ มีรายงานที่น่าสนใจของ ประเทศกำลังพัฒนา ซึ่ง มาร์ค บลาวส์ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2424 : 8 -12; อ้างอิงมาจาก Mark Brown. 1971 : 83-86) อ้างอิงมาจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้ จากประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย เช่น ประเทศโคลัมเบีย ศรีลังกา อิหร่าน อาร์เจนตินา อินเดีย มาเลเซีย ซิเรีย เวเนซุเอลา และฟิลิปปินส์ ถ้าจะเขียน เป็นเส้นกราฟแสดงอัตราการว่างงานของผู้จบการศึกษาระดับต่าง ๆ จะพบข้อมูล 3 ประการคือ (1) การมีการศึกษาสูงขึ้นทำให้โอกาสการมีงานทำดีขึ้น (2) การมี การศึกษาสูงขึ้นทำให้คนมีงานทำน้อยลง และ (3) เส้นกราฟเป็นรูปตัวยูคว่ำ คือ อัตราการว่างงานของผู้จบมัธยมศึกษาจะมากกว่าผู้จบประถมศึกษา และจะลดลงอีก ในระดับอุดมศึกษา

ข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ยังไม่สามารถสรุปอัตราการว่างงานของผู้ที่มี การศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา ถ้ายังไม่มีการศึกษาให้สักลงไปถึงอายุของผู้ว่างงาน ระดับการศึกษาระยะเวลารองาน และแจกแจงให้เห็นถึงการมีงานทำ และการ ว่างงานทั้งหมด โดยแยกเป็นจำนวนชั่วโมงทำงานต่อสัปดาห์ และถ้ายังหาหลักฐาน

เหตุการณ์ การจัดบริการหนังสือ เอกสารให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า จะช่วยให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน ป้องกันการลืมหนังสือและพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพของคนให้สูงขึ้น

3. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะวิชาชีพในการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุผลที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีวิทยาการใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้และทักษะวิชาชีพเพิ่มเติมกับผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้วให้สามารถพัฒนาการอาชีพของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปแสวงหาอาชีพใหม่ รวมทั้งเพื่อปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อให้มีงานทำ ✓

จากปัญหาการว่างงานของประชาชนโดยทั่วไป ประกอบเข้ากับการว่างงานของผู้มีการศึกษาแทรกซ้อนขึ้นมาอีกนั้น เป็นจุดที่ทำให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มพิจารณาความเหมาะสมของระบบและวิธีการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และทำให้เกิดแนวคิดต่าง ๆ ในการที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการมีงานทำ และการประกอบอาชีพมากขึ้น ซึ่ง ประยูร ศรีประสาธน์ (2528 : 98-205) ได้ให้แนวคิดในการพิจารณาจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกอบอาชีพหลักของคนไทย อาชีพหลักของคนไทยในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ยังคงเป็นอาชีพของเกษตรกรรม แต่เป็นเกษตรกรรมแบบใหม่ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม โดยเกษตรกรจะต้องมีความรู้เรื่องการคัดเลือกพันธุ์พืช การตลาด การจำแนกคุณภาพของผลผลิต และการแปรรูปผลผลิต

อุตสาหกรรมมีความสำคัญยิ่งขึ้นในด้านการส่งออก ประเทศไทยจะก้าวสู่การเป็นประเทศกึ่งอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เกิดขึ้นในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมเหล็ก ปูนซีเมนต์ อิฐแดง โปแตช และเปโตรเคมี นอกนั้นจะมีอุตสาหกรรมขนาดย่อมอันมีผลผลิตกันไปสู่ภูมิภาค เพื่อเสริมสร้าง การจ้างแรงงานโดยใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาชีพหลักของคนไทยดังกล่าวต้องเป็นระบบการศึกษาที่พัฒนาบุคคลให้มีทักษะทางวิชาชีพอย่างแท้จริง และต้องเอาการศึกษา นอกโรงเรียนและการฝึกหัดระหว่างปฏิบัติการทำงานมาใช้ฝึกฝนให้มีความชำนาญพิเศษ

2. แนวคิดในการแก้ปัญหาการว่างงาน มีแนวทางอยู่สามประการ
ประการแรก ได้แก่ การขยายสวัสดิการสังคม เน้นการพัฒนาชนบท การวางแผน

ครอบครัว มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนอย่างดี ประการที่สอง ได้แก่ การส่งแรงงานออกไปทำงานต่างประเทศ และประการที่สาม ได้แก่ การสร้างงานขึ้นมาใหม่ภายในประเทศ

แนวทางการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น ✓

การฝึกอาชีพระยะสั้นเป็นการศึกษานอกโรงเรียนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งช่วยเสริมทักษะในการประกอบอาชีพของประชาชนได้อย่างกว้างขวาง เพราะลักษณะการจัดมีความยืดหยุ่นจัดได้ทุกสภาพการณ์สังคม ใช้เวลาเรียนไม่นานเกินไป สามารถฝึกฝนให้มีความรู้ได้ในระยะเวลานั้น ๆ ทันต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และมีบริการทั่วประเทศ ทั้งในชุมชนเมืองและชนบทที่ห่างไกล ด้วยเหตุนี้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจึงมีความเห็นตรงกันว่า การฝึกอาชีพระยะสั้น โดยวิธีการศึกษานอกโรงเรียนเป็นยุทธปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการสร้างคุณภาพของคนให้เหมาะสมกับงานอาชีพ และจะช่วยแก้ไขปัญหาการว่างงานได้ (กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 51) ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงกำหนดแผนการแก้ปัญหาการว่างงานไว้ดังต่อไปนี้ (กองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 35)

1. เน้นเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตการพัฒนาชุมชน และการประกอบอาชีพตามความเหมาะสมของผู้เรียนและชุมชนนั้น ๆ ในเรื่องของอาชีพให้มีความสำคัญแก่การส่งเสริมอาชีพที่ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นไม่ต้องลงทุนสูงในเรื่องเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์

2. ไม่มุ่งเน้นเฉพาะการฝึกทักษะและฝีมือ แต่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ และความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น นับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสม การแนะแนว การฝึกหัดทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี การทำงานเป็นกลุ่ม การพัฒนาทัศนคติและลักษณะนิสัยที่จำเป็น ตลอดจนการบริหารและการจัดการ อย่างไรก็ตามในการกำหนดเนื้อหาเพื่อใช้บริการแก่ผู้เรียน ปรับเนื้อหาและระยะเวลาของหลักสูตรเพื่อให้ความรู้เฉพาะ เรื่องตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน

3. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้ประสานสัมพันธ์กับโครงการการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ เช่น อาศัยการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นสื่อในการสำรวจปัญหาและความต้องการในการฝึกอบรมของผู้เรียน และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพให้รับช่วงในการสนองความต้องการนั้น เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพผ่านเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อมวลชน เป็นต้น

4. ส่งเสริมให้วิทยาการท้องถิ่นได้รับการคัดเลือกและการอบรมเป็นผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพมากขึ้น เพื่อขยายบริการให้กว้างขวางและเพื่อเปิดโอกาสให้ข้าราชการประจำของศูนย์ฯ ซึ่งมีความจำกัดได้ทำหน้าที่สำรวจสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตร คัดเลือก และฝึกอบรมวิทยาการท้องถิ่น การนิเทศ ติดตามผล การแนะแนวและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น

5. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่ให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ทั้งนี้จะแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความพร้อมและความชำนาญเพื่อให้บริการไม่ซ้ำซ้อนแต่มีความต่อเนื่องและรับช่วงกัน

6. เน้นการบริการแก่เยาวชนและประชาชนในวัยแรงงานในชนบทเป็นหลัก โดยเฉพาะผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

7. จัดรูปแบบของกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาชีพที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและเนื้อหาหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ใช้ความสำคัญแก่การให้ข่าวสารข้อมูลประสงค์จะเข้ารับบริการเป็นจำนวนมาก เป็นการสอนในลักษณะชั้นเรียนไม่มีรอบ ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนเรียนอยู่กับบ้านไม่กำหนดเวลาเรียนที่ตายตัว ใช้ชีวิตวัดผลโดยการออกไปประเมินผลเป็นระยะ เป็นหลักสูตรปอ. (ประกาศนียบัตรวิชาอาชีพ)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่านโยบายในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เน้นทักษะทางช่าง แต่ฝึกให้มีประสบการณ์ในการคิดเป็น เห็นช่องทางในการจัดการเรียนการสอนด้วยเหตุในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่ว่า ในสภาพของสังคมที่มีอุปทานมากกว่าอุปสงค์ การว่างงานย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา-แห่งชาติ. 2529 : 25) ถึงแม้จะฝึกความชำนาญพิเศษเฉพาะเจาะจงให้แก่บุคคลก็ไม่สามารถแก้ปัญหาการว่างของสังคมได้ แต่แก้ปัญหาการว่างงานส่วนตัวได้เฉพาะกรณี เช่น บุคคลที่มีความรู้ความชำนาญมากกว่าผู้อื่นย่อมมีโอกาสที่จะหางานทำได้ง่ายกว่า แต่อย่างไรก็ตามคนจำนวนหนึ่งก็ยังว่างงานอยู่ สำหรับทางออกที่ดีเกี่ยวกับการฝึกอาชีพระยะสั้นคือ ฝึกความรู้ทางทฤษฎีอย่างกว้าง ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ ส่วนการฝึกความชำนาญพิเศษควรให้เป็นหน้าที่ของสถานประกอบการที่ต้องการจ้างบุคคลเข้าไปทำงาน หากเป็นเช่นนี้รัฐบาลจะประหยัดค่าใช้จ่ายในการฝึกอาชีพให้ได้มาก แต่ในปัจจุบันสถานประกอบการมักจะผลักภาระการฝึกความชำนาญให้แก่สถานศึกษา ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายมากและสถานประกอบการมักจะผลักภาระการฝึกความชำนาญให้แก่สถานศึกษา ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายมากและสถานประกอบการเองก็มิได้จ้างบุคคลที่ได้รับการฝึกมานั้นจนหมด ส่วนที่เหลือจึงเป็นผู้ว่างงาน และมีการปรับตัวยาก เพราะได้ฝึกความชำนาญพิเศษเฉพาะเจาะจงในด้านเดียวเกี่ยวกับการฝึกอาชีพระยะสั้นเพื่อการมี

งานทำนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังที่ สุนทร สุนันท์ชัย (2524 : 2-3) กล่าวไว้ว่า ควรให้ความสนใจต่อการฝึกเพื่อให้บุคคลประกอบอาชีพส่วนตัวได้ (Training for Self-Employment) เพราะจะช่วยให้คนมีงานทำในชนบทแทนการโยกย้ายมาหางานทำในเมืองใหญ่ ๆ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะจากแนวคิดของ มาร์ค บลาว์ (สุนทร โคตรบรรเทา. 2524 : 71 - 73) กล่าวไว้ว่า ระบบการศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนต้องการออกไป ประกอบอาชีพส่วนตัว และสร้างตำแหน่งงานต่าง ๆ ในภายหลัง ซึ่งมีผลในทางบวกต่อปัญหาการมีงานทำ และการจัดการศึกษาแบบนี้จะไม่ได้ผลในการศึกษาในระบบโรงเรียน แต่สามารถทำได้ในสถานศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักผลิตสินค้าขึ้นจำหน่ายเองได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วินัย สายหงษ์ (2528 : 91-98) ได้ทำการศึกษารายงานเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพระยะสั้นของครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาช่างเครื่องยนต์ วิชาช่างตัดเย็บเสื้อผ้า และผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดด้านต่าง ๆ มีดังนี้

1. เกี่ยวกับครูผู้สอน ครูผู้สอนควรรู้นโยบาย แนวคิด และจิตวิทยาการเรียนการสอนผู้ใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรทำหน้าที่แนะนำมากกว่าสอนโดยตรง และครูควรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญ และมีวุฒิตรงกับสาขาที่สอน

2. เกี่ยวกับผู้บริหาร ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศตรวจเยี่ยมระหว่างการสอน ควรให้มีการประชาสัมพันธ์และการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง ควรสำรวจความรู้ของผู้เรียนก่อนทำการสอน ควรติดตามผู้เรียนหลังจบการเรียนแล้ว และควรให้มีการเปิดสอนวิชาอาชีพหลาย ๆ รูปแบบในเวลาเดียวกัน

3. เกี่ยวกับผู้เรียนและจัดชั้นเรียน ควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ควรให้มีการยืดหยุ่นเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์อายุขั้นต่ำของผู้เรียน ควรใช้เกณฑ์มาตรฐานในการจัดสรรเครื่องมืออุปกรณ์ และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้ามาเรียนหรือจบสิ้นการเรียนได้ตามความต้องการ

4. เกี่ยวกับหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ควรเน้นการปฏิบัติ ควรยึดหลักให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น หลักสูตรควรยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสภาพ

ความต้องการ ควรเปลี่ยนเนื้อหาหลักสูตรอยู่เสมอ ควรเน้นให้ผู้เรียนได้มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพ และควรแยกเนื้อหาหลักสูตรออกเป็นรายวิชา

5. เกี่ยวกับสื่อการสอน ควรปรับปรุงสื่อการสอนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ควรจัดให้มีแบบเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนดและควรจัดบริการสื่อเสริม

6. เกี่ยวกับการประเมินผล ควรประเมินความสนใจ ความตั้งใจและผลงานของผู้เรียน เป็นสำคัญ

สุรีย์ นาคนิม (2528 : 50-57) ได้ทำการวิจัยและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่นายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในเขตการศึกษา 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่นายอาชีพหลักสูตรระยะสั้นจำนวนรวมทั้งสิ้น 710 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาวิชานั้นเป็นเนื้อหาที่ง่ายเกินไป เป็นเนื้อหาที่ไม่มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ทั้งเนื้อหาที่เรียนไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา ตลอดเวลาในการเรียนไม่มีความเหมาะสมกับเนื้อหา

2. ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอาชีพนั้นเก่าไม่ทันสมัย ทั้งอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์และมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

3. ความต้องการด้านการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้เพื่อนในชั้นเรียนมีความเป็นกันเอง ต้องการให้เปิดหลักสูตรต่อเนื่องในระดับสูงขึ้น และต้องการให้ครูผู้สอนมีความสนิทสนมเป็นกันเองกับนักศึกษา

4. ความต้องการในด้านบริการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้จัดบริการแนะแนว ต้องการไปปฏิบัติงานและออกฝึกงานในแหล่งสถานประกอบการจริง และมีความต้องการให้เชิญผู้ประกอบการประเภทต่างๆ มาให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน

5. ความต้องการให้มีบริการจัดหางานให้ทำหลังจบการศึกษาแล้ว ทั้งยังมีความต้องการให้จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับนักศึกษาเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

6. เหตุผลในด้านกรเรียนฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น นักศึกษาส่วนใหญ่สมัครเข้าเรียนเพื่อต้องการพัฒนาตนเอง มีความสนใจในวิชาชีพที่เรียน ต้องการหาประสบการณ์และฝึกความชำนาญเพิ่มเติมเพื่อประกอบอาชีพ

7. เหตุผลด้านสังคมในการเรียนของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การมาเรียนจะช่วยทำให้รู้จักผู้คนมากขึ้น ต้องการมีเพื่อนมากขึ้นและเห็นว่าวิชาที่เรียนเป็นอาชีพที่มีเกียรติในสังคม

ประสิทธิ์ บุญสุข (2531) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์สำหรับครูผู้สอนวิชาชีพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนวิชาชีพ 60 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอก-
โรงเรียนจังหวัด 24 คน และนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ 300 คน จำนวนทั้งสิ้น
384 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์สำหรับ
ครูสอนวิชาชีพรวม 5 ด้าน คือด้านเทคนิคการสอน ด้านแรงจูงใจ ด้านปฏิสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านประเมินผลการเรียน และด้านคุณลักษณะส่วนตัวของครู
จากการวิจัยดังกล่าวสรุปผลได้ดังนี้ เน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ
จากการเรียน เตรียมการสอนก่อนทุกครั้ง จำชื่อผู้เรียนได้ถูก ครูให้คำปรึกษาและ
ข้อเสนอแนะในการทำงานของผู้เรียน ครูเป็นผู้มีอารมณ์เยือกเย็นมั่นคง ไม่โกรธ
ง่าย สาธิตให้ผู้เรียนดูแล้วจึงปฏิบัติการสอนเนื้อหาวิชาให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในขณะที่กำลังงานทำ มีความรู้ความชำนาญในวิชาที่สอนเป็น
อย่างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอน
เป็นผู้ตรงต่อเวลาและรับผิดชอบเอาใจใส่การเรียนการสอนดี ปฏิบัติตัวเสมอต้น
เสมอปลาย เป็นผู้ไม่หวงวิชาที่สอน และวางตัวกับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

มนัส ศรีกัลยา (2523 : 33-39) ได้ทำการศึกษาปัญหาการเรียนของ
นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยจำแนกออกเป็น 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม
และหมวดวิชาพาณิชยกรรม ในปัญหาการเรียนของนักศึกษารวม 4 ด้านคือ ปัญหา
ด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านครูผู้สอน ปัญหาด้านหลักสูตรและ
ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักศึกษาที่ประสบ-
ปัญหาการเรียน โดยมีผลการเรียนต่ำที่สุดในแต่ละหมวดวิชารวม 320 คน ผลจาก
การวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเรียนในระดับมากที่สุดคือ ปัญหา
ด้านตัวผู้เรียน ปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัญหาด้านหลักสูตร ส่วนปัญหา
ด้านครูผู้สอนพบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อารยา นครเขตต์ (2533 : 54-56) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มการจัด-
การศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในช่วงแผนพัฒนาการ
ศึกษาระยะที่ 7 (2535-2539) ใน 4 ด้าน คือ เป้าหมายของการศึกษาวิชาอาชีพ
ระยะสั้นการบริหารการศึกษาวิชาชีพระยะสั้น โดยการใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi
Techniques) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญสังกัดกรมการศึกษานอก-
โรงเรียน ทำหน้าที่บริหารวางแผน และกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาวิชาชีพ
ระยะสั้น ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 29 คน ผลจากการศึกษาวิจัย
พบว่า

1. ด้านเป้าหมายของการศึกษาวิชาอาชีพระยะสั้น ควรเพิ่มความรู้ความ
สามารถให้ผู้เรียนนำไปพัฒนาอาชีพเดิมของตนให้ดีขึ้นและเหมาะสมสอดคล้องกับ

ท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์ที่กว้างเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ รู้จักค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ สามารถวิเคราะห์เชิงธุรกิจก่อนการตัดสินใจ รู้จักเลือกอาชีพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอิสระ ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะเป็นการสนองนโยบายการลดปัญหาการว่างงาน

2. ด้านการบริหารการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน แนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุดคือการจัดให้มีการประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลกับเอกชน เพื่อเร่งระดมและใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

3. ด้านหลักสูตรและโครงการสอนวิชาชีพพระยะสัน ควรจัดหลักสูตรให้เป็นชุดวิชา โดยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้เป็นตอน ๆ แต่ละตอนมีระยะเวลาการฝึกฝนเรียนจบเร็ว และมีลักษณะยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตามความต้องการของผู้เรียนจะปิดสภาพและปัญหาการประกอบอาชีพของประชาชนและใช้หลักสูตรเฉพาะท้องถิ่น

4. ด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน มีแนวโน้มที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพก่อนการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพใด ส่วนการเรียนการสอนจะมีพัฒนาสื่อการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สำหรับวิชาชีพที่ต้องอาศัยการฝึกทักษะ เพื่อให้เกิดความชำนาญจะได้จัดให้มีการจัดส่งไปฝึกทักษะในสถานประกอบการต่อไป

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮูล (Houle. 1961 : 16-25) ได้ทำการศึกษาวิจัยโดยวิธีสัมภาษณ์ นักศึกษาผู้ใหญ่ เกี่ยวกับสาเหตุที่นักศึกษาผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อในโครงการศึกษาผู้ใหญ่ ที่มหาวิทยาลัยชิคาโก ผลจากการศึกษาวิจัยดังกล่าว พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เข้าเรียนในลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

1. ประเภทมุ่งเป้าหมาย (Goal-Oriented) คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าสู่โครงการการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทต่าง ๆ เป็นครั้งคราว ตามที่คิดว่าการเรียนรู้จากโครงการแต่ละโครงการจะตอบสนองความต้องการ ปัญหาและความสนใจของนักศึกษาได้หรือไม่เพียงใด

2. ประเภทมุ่งกิจกรรม (Activity-Oriented) คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะความพอใจ สนใจในกิจกรรมบางอย่างมากกว่าเนื้อหาหรือหลักสูตรนักศึกษาที่ชอบกิจกรรมนี้จะเน้นถึงเรื่องมนุษยสัมพันธ์เป็นสำคัญ

3. ประเภทมุ่งการเรียนรู้ (Learning-Oriented) นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าสู่โครงการนี้เพราะมีความต้องการได้รับความรู้และเรียนรู้อย่างแท้จริง นักศึกษากลุ่มนี้จะเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตลอดจนดูเหมือนกลายเป็นนิสัยประจำตัวที่ต้องการจะศึกษาอยู่อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ทัฟ (อุ้นตา นพคุณ. 2527 : 16) ได้นำแนวความคิดของฮูลไปศึกษาที่สถาบันเพื่อการค้นคว้าทางการศึกษาออนตาริโอ (Ontario Institute for Studies in Education) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าทำไมผู้ใหญ่จึงเข้ามาสู่โครงการ เขาเรียนรู้อะไรและเรียนรู้ได้อย่างไร ทัฟ พบว่าผู้ใหญ่เป็นจำนวนมากใช้เวลาประมาณ 100-800 ชั่วโมงต่อปี ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและประมาณร้อยละ 70 ของการเรียนรู้ทั้งหมดของผู้ใหญ่จะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเป็นลักษณะการเรียนรู้แบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน

เฮลท์ และเพอร์ซี (สมกะเน คำจูน. 2528 : 30; อ้างอิงมาจาก Health and Percy. 1982 : 26) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพผู้สอนโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนไม่เต็มเวลา (Part-Time Students) กับนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา (Full-Time Students) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาชีพสอนที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ลึกที่ต่อการเรียนเพื่อหาวิชาที่น่าสนใจมีประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

รูปแบบของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระบะลัน ในจังหวัดปทุมธานี

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพหลักสูตรพระบะลัน ดำเนินงานโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ 7 แห่ง นักศึกษาดังกล่าวเป็นนักศึกษารุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 420 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรเป้าหมาย

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง อธิบายวิธีเลือกให้ชัดเจนตามที่แท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรพระบะลัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่หลักสูตรวิชาชีพพระบะลัน เช่น ประเภทของวิชาชีพ โครงสร้างของหลักสูตร วัตถุประสงค์ ตลอดจน การดำเนินการในด้านต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

1.3.2 แบบสอบถามความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่

1.3.3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. ลักษณะของเครื่องมือ ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (ตอนที่ 2) (Rating Scale) ตามวิธีของลีเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งแบ่งช่วงของการให้คะแนนเป็น 5 ช่วง ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

3.1 หลังจากผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นจึงนำผลมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองจำนวน 3 คน เพื่อดูความเหมาะสมเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของข้อความ เวลาที่ใช้ เป็นต้น นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อ 4.2 ไปทดลองใช้กับนักศึกษาจำนวน 15 คน นำผลที่ได้มาตรวจให้คะแนนโดยใช้น้ำหนักความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

จากนั้นนำผลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1970) ได้ค่าแอลฟา ($\alpha=0.86$) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. ดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองโดยประมาณกับครูผู้สอนวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น 7 อาทิตย์ ทั้งระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 7 วัน หลังจากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาลงรหัสในแบบรายการ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล
 2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Packge for the Social Science) เพื่อ
 - 2.1 หาค่าร้อยละของแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ
 - 2.2 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มด้วย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3
- สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดในท้ายตอนที่ 3 ได้ทำการวิเคราะห์โดยการจำแนกคำตอบออกตามเนื้อหา ทำการแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละของคำตอบแต่ละข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน เรียงตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1- ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
- ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5

ตอนย่อย ดังนี้

- 3.1 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านเพศ
- 3.2 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ
- 3.3 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพสมรส
- 3.4 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านระดับการศึกษา
- 3.5 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านกลุ่มวิชาชีพที่กำลัง

เรียนอยู่

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 210 คน ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้นำเสนอในตาราง 2 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	210	100.00
1. เพศ		
ชาย	99	47.10
หญิง	111	52.90

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
2. <u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 18 ปี	17	8.10
18-25 ปี	164	78.10
26-35 ปี	22	10.50
36 ปีขึ้นไป	7	3.30
3. <u>สถานภาพสมรส</u>		
โสด	183	87.10
มีครอบครัว	27	12.90
4. <u>ระดับการศึกษา</u>		
ประถมศึกษา	24	11.40
มัธยมศึกษา	157	74.80
สูงกว่ามัธยมศึกษา	29	13.80
5. <u>กลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่</u>		
พาณิชยกรรม	45	21.43
คหกรรม	80	38.09
ช่างอุตสาหกรรม	85	40.48

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 210 คน แยกเป็นชาย 99 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 และหญิง 111 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 ทางด้านอายุ เมื่อแยกเป็น 4 กลุ่ม ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งมีร้อยละ 78.10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่เหลือได้แก่อายุ 26-35 ปี ต่ำกว่า 18 ปี และ 36 ปีขึ้นไป ซึ่งมีร้อยละ 10.50, 8.10 และ 3.30 ตามลำดับ ด้านสถานภาพการสมรส กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.10 ยังโสด และที่เหลือมีเพียงร้อยละ 12.90 มีครอบครัวแล้ว ด้านระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 74.80 เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาที่เหลือร้อยละ 13.80 เรียนสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษา และร้อยละ 11.40 จบชั้นประถมศึกษา

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ข้อมูลที่น่าสนใจในตอนนี้ ได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน ซึ่งแยกออกเป็นคำถามย่อย 30 ข้อ

การนำเสนอข้อมูลนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำตอบเป็นรายด้านและรายข้อ เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงได้นำค่าเฉลี่ยมาเสนอในรูปแบบภูมิ (Profile) ประกอบในแต่ละข้อ ซึ่งแบ่งค่าเฉลี่ยออกเป็น 3 ระดับ คือ

1.00-2.33	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับน้อย
2.34-3.66	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับปานกลาง
3.67-5.00	หมายถึง	เห็นด้วยในระดับมาก

ตาราง 2. ความคิดเห็นในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นด้านหลักสูตร

ด้าน/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น			
			น้อย	ปานกลาง	มาก	
			1. 00	2. 33	3. 66	5. 00
ด้านหลักสูตร	3.65	0.46				
1. เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	4.06	0.71				
2. สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.96	0.62				
3. สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ	3.85	0.62				
4. เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	3.67	0.69				
5. เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	3.42	0.61				

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้าน/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น				
			น้อย	ปานกลาง	มาก		
			1. 00	2. 33	3. 66	5. 00	
6. เนื้อหาในหลักสูตรมี							
ความชัดเจน	3.45	0.67					
7. การเรียงลำดับของ							
เนื้อหาในหลักสูตรมี							
ความเหมาะสม	3.52	0.74					
8. ภาควิชาปฏิบัติมีความสัมพันธ์							
กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	3.58	0.69					
9. วิธีการวัดผลสอดคล้อง							
กับเนื้อหาในหลักสูตร	3.60	0.71					
10. ความเหมาะสมของ							
เวลาที่ใช้ในการเรียน							
แต่ละเนื้อหา	3.50	0.76					
11) ค่าธรรมเนียมในการ-							
เรียนมีความเหมาะสม	3.51	0.80					
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>							
1. การตรงต่อเวลาของ							
ครูผู้สอน	4.01	0.72					
2. ความรู้ความสามารถ							
ของครูผู้สอน	3.97	0.70					
3. สภาพการจัดชั้นเรียน							
มีความเหมาะสม	3.78	0.62					
4. ความเป็นกันเองของ							
ครูผู้สอน	3.78	0.68					
5. ครูผู้สอนใช้วิธีการสอน							
ที่เหมาะสม	3.73	0.73					
6. ครูผู้สอนมีการวางตัวที่							
เหมาะสม	3.77	0.74					

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้าน/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น				
			น้อย	ปานกลาง	มาก		
			1. 00	2. 33	3. 66	5. 00	
7. ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	3.67	0.73					
8. ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	3.71	0.74					
9. กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.50	0.71					
10. ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในการเรียนผู้สอนสามารถซักถามปัญหาได้ตามต้องการ	3.61	0.80					
<u>ด้านสื่อการสอน</u>							
1. วัสดุฝึกมีเพียงพอกับผู้เรียน	3.64	0.75					
2. สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	3.51	0.70					
3. การเปิดใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก	3.44	0.68					
4. การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.45	0.65					
5. ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	3.51	0.69					

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้าน/ความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น			
			น้อย	ปานกลาง	มาก	
		1. 00	2. 33	3. 66	5. 00	
6. ราคาของวัสดุฝึกที่ซื้อมาเองมีความเหมาะสม	3.51	0.66				
7. ผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบในการสอนได้เหมาะสม	3.51	0.71				
8. การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	3.63	0.73				
9. มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	3.48	0.74				
เฉลี่ย 3 ด้าน	3.64	0.45				

จากตาราง 2 เกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการต่อการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นรวมทุกด้าน และเป็นรายด้าน ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.75$) ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.65$) และ ด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.52$)

2. ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของข้อคำถามเป็นรายข้อ ซึ่งมี 30 ข้อ พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับมาก คือจำนวน 26 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ รายละเอียดดังนี้

2.1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 26 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้

- 1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = 4.06$)
- 2) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.01$)
- 3) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.97$)
- 4) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 3.96$)
- 5) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.85$)
- 6) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.78$)
- 7) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.78$)
- 8) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.77$)
- 9) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.73$)
- 10) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน ($\bar{X} = 3.71$)
- 11) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี ($\bar{X} = 3.67$)
- 12) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม ($\bar{X} = 3.67$)
- 13) วัสดุฝึกมีเพียงพอกับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.64$)
- 14) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.63$)
- 15) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในการเรียน ผู้สอนสามารถซักถามปัญหาได้ตามต้องการ ($\bar{X} = 3.61$)
- 16) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร ($\bar{X} = 3.60$)
- 17) ภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี ($\bar{X} = 3.58$)
- 18) การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.52$)
- 19) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.51$)
- 20) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบการสอนได้เหมาะสม ($\bar{X} = 3.51$)
- 21) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน อยู่ในสภาพที่ดี ($\bar{X} = 3.51$)
- 22) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน ($\bar{X} = 3.51$)
- 23) ราคาของวัสดุฝึกที่ซื้อมาเองมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.51$)
- 24) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา ($\bar{X} = 3.50$)
- 25) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 3.50$)

26) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน
($\bar{X} = 3.48$)

2.2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มี 4 ข้อ เรียงตามลำดับดังนี้

- 1) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.45$)
- 2) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
($\bar{X} = 3.45$)
- 3) การเปิดใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก
($\bar{X} = 3.44$)
- 4) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ ($\bar{X} = 3.42$)

ตอนที่ 3 : การเปรียบเทียบความต้องการระหว่างกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่มเมื่อจำแนกตามตัวแปรต้น 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และกลุ่มวิชาชีพที่เรียนอยู่ ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงแบ่งเสนอเป็น 5 ตอนย่อยตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 3.1 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านเพศ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้เรียนต่างเพศกัน คือ เพศชาย และหญิง ได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย t-test ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามเพศ ด้วยค่าสถิติ (t-test)

ด้าน/เพศ	N	$\bar{X}$	SD.	t
1. <u>ด้านหลักสูตร</u>				
ชาย	99	3.59	0.35	-1.83
หญิง	111	3.70	0.53	

ตาราง 3 (ต่อ)

2. <u>ด้านการเรียนการสอน</u>				
ชาย	99	3.66	0.35	-2.67*
หญิง	111	3.84	0.59	
3. <u>ด้านสื่อการสอน</u>				
ชาย	99	3.47	0.42	-1.38
หญิง	111	3.56	0.56	
<u>รวม</u>				
ชาย	99	3.58	0.31	-2.16*
หญิง	111	3.70	0.53	

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -2.68$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักสูตรระยะสั้น ด้านหลักสูตร เมื่อจำแนกตามเพศไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตอนที่ 3.2 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านอายุ

การเปรียบเทียบครั้งนี้ ได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามระดับอายุ คือ ระหว่างกลุ่ม และภายในกลุ่ม ได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย F-test ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 4 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)

ด้าน/อายุ	N	SS	MS.	F
1. <u>ด้านหลักสูตร</u>				
ระหว่างกลุ่ม	3	10.31	3.44	21.50*
ภายในกลุ่ม	206	32.91	0.16	
รวม	209	43.23		

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้าน/อายุ	N	SS	MS.	F
2. ด้านการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	3	17.33	5.78	34.46*
ภายในกลุ่ม	206	34.53	0.17	
รวม	209	51.86		
3. ด้านสื่อการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	3	12.46	4.15	21.12*
ภายในกลุ่ม	206	40.50	0.20	
รวม	209	52.96		
รวม				
ระหว่างกลุ่ม	3	14.25	4.75	32.94**
ภายในกลุ่ม	216	31.15	0.14	
รวม	219	45.40		

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F = 32.94$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อแยกวิเคราะห์ตามด้าน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านหลักสูตร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 21.50$) ซึ่งพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านหลักสูตรคือ จำแนกตามกลุ่มอายุสอดคล้องกับสมมติฐาน

ตอนที่ 3.3 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านสถานภาพสมรส

การเปรียบเทียบครั้งนี้ ได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามสถานภาพสมรส คือ โสด และ มีครอบครัวแล้ว ได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย t-test ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 5 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ด้วยค่าสถิติที (t-test)

ด้าน/สถานภาพสมรส	N	$\bar{X}$	SD.	t
1. ด้านหลักสูตร				
โสด	183	3.61	0.42	-2.18*
มีครอบครัวแล้ว	27	3.87	0.59	
2. ด้านการเรียนการสอน				
โสด	183	3.70	0.45	-3.43*
มีครอบครัวแล้ว	27	4.14	0.65	
3. ด้านสื่อการสอน				
โสด	183	3.48	0.40	-2.83*
มีครอบครัวแล้ว	27	3.04	0.60	
รวม				
โสด	183	3.60	0.40	-2.83**
มีครอบครัวแล้ว	27	3.94	0.60	

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -2.83$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

เมื่อแยกตามด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านหลักสูตร เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

ตอนที่ 3.4 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านระดับการศึกษา

การเปรียบเทียบครั้งนี้ ได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ตามกลุ่มระดับการศึกษา คือ ระหว่างกลุ่ม และภายในกลุ่ม ได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย F-test ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)

ด้าน/ระดับการศึกษา	N	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.41	1.42	7.27*
ภายในกลุ่ม	207	40.40	0.20	
รวม	209	43.23		
2. ด้านการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.89	4.45	21.42*
ภายในกลุ่ม	207	42.97	0.21	
รวม	209	51.86		
3. ด้านสื่อการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.02	3.51	15.82*
ภายในกลุ่ม	207	45.93	0.22	
รวม	209	52.96		
รวม				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.77	2.89	16.82**
ภายในกลุ่ม	217	35.53	0.17	
รวม	219	41.31		

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($F = 16.82$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน

เมื่อแยกตามด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ด้านหลักสูตร เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตอนที่ 3.5 การเปรียบเทียบเมื่อพิจารณาความแตกต่างด้านกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่

การเปรียบเทียบครั้งนี้ ได้แบ่งผู้เรียนออกเป็น 3กลุ่ม ตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ คือ ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และคหกรรม ได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วย F-test ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)

ด้าน/กลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่	N	$\bar{X}$	SD.	F
1. ด้านหลักสูตร				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.50	0.52	1.22
ภายในกลุ่ม	207	42.73	0.21	
รวม	209	43.23		
2. ด้านการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.88	0.44	1.79
ภายในกลุ่ม	207	50.98	0.25	
รวม	209	51.86		
3. ด้านสื่อการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.23	0.12	0.45
ภายในกลุ่ม	207	52.73	0.25	
รวม	209	52.96		
รวม				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	2.22	1.13
ภายในกลุ่ม	217	40.86	0.20	
รวม	219	41.31		

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน

เมื่อแยกตามด้าน พบว่า ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ด้านหลักสูตร เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษาสอดคล้องกับสมมุติฐาน

ตอนที่ 4 : ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตร
ระยะสั้นนั้นเป็นคำตอบจากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ
การเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โดยสรุปดังนี้

- ด้านเนื้อหาหลักสูตร นักศึกษาเสนอให้มีความกระชับรัดและเข้าใจง่าย
รองลงมา คือ ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวัน
- ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาเสนอให้เข้าใจง่ายและหาผู้สอนที่มี
ประสิทธิภาพ รองลงมาผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่ดี
- ด้านสื่อการสอน ควรมีสื่อมากพอกับผู้เรียน รองลงมาอยากให้มียุทธศาสตร์
- ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นักศึกษาอยากให้ครูมีความใกล้ชิดกับ
นักเรียนมากขึ้น รองลงมา อยากให้สอนแบบรวบรัด เพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอน
ให้มากขึ้น และตรงต่อเวลา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานีเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี รุ่นที่ 2 ปี 2538 จำนวน 420 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลาก จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนและสื่อการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ความคิดเห็นด้านต่าง ๆ และคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำโดยวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และทดสอบตามสมมติฐาน ด้วยค่าสถิติที และเอฟ ตามลำดับ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาผู้ใหญ่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี จำแนกเป็นกลุ่มวิชาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มพาณิชยกรรม และกลุ่มคหกรรม ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 18-25 ปี เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ยังโสด เมื่อจำแนกตามระดับ ส่วนใหญ่จบระดับมัธยมศึกษาและเมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ ส่วนใหญ่กำลังเรียนสายพาณิชยกรรม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มิมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ เนื้อหาที่เรียนตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตามลำดับ

ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นด้านหลักสูตร โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มิมีความคิดเห็น

อยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสมตามลำดับ

ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้นด้านสื่อการสอน โดยส่วนรวมแล้วอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ คือ วัสดุฝึกมีเพียงพอกับผู้เรียน การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน ตามลำดับ

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพระยะสั้นพบว่า ด้านเนื้อหาหลักสูตร นักศึกษาเสนอให้กระชับรัด และเข้าใจง่าย รองลงมา คือ ควรจัดหลักสูตรที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ด้านการเรียนการสอน นักศึกษาเสนอให้เข้าใจง่ายและผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้สอนควรมีเทคนิคที่ดี ด้านสื่อการสอน นักศึกษาเสนอให้มีสื่อมากพอกับความคิดเห็น รองลงมา คือ อยากให้มีสื่อที่ทันสมัย ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นักศึกษาอยากให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้น รองลงมา อยากให้สอนแบบรวบรัด เพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอน และตรงต่อเวลา

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 1 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้นในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้นแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้น จำแนกตามเพศ พบว่า โดยส่วนรวมแล้วมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน เมื่อแยกตามด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอนพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย ส่วนด้านหลักสูตร ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้นในศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้นแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพลัทธิธรรมาระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า โดยส่วนรวมและแยกวิเคราะห์ตามด้านพบว่าด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอนและด้านสื่อการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 3 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า โดยส่วนรวม และแยกวิเคราะห์ตามด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 4 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยส่วนรวมและแยกวิเคราะห์ตามด้าน พบว่า ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานข้อที่ 5 นักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นใน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี ที่เรียนกลุ่มอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียน อยู่พบว่า โดยส่วนรวมและแยกวิเคราะห์ตามด้าน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยมีความคิดเห็นดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาผู้ใหญ่ศูนย์การศึกษานอก-โรงเรียนจังหวัดปทุมธานี รุ่นที่ 2 ปี 2538 ที่พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 18 - 25 ปี ยังโสด ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและกลุ่มวิชาชีพคหกรรม ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่ากลุ่มประชากรกลุ่มนี้อยู่ในวัยทำงาน ซึ่งกำลังเป็นแรงงานที่สำคัญของประเทศ การจัดอบรมเพิ่มพูนสมรรถภาพการทำงาน จึงเป็นวิธีการสร้างคุณภาพของประชาชนอีกทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายมุ่งเน้นให้ประชาชนมีโอกาสฝึกฝนวิชาชีพระยะสั้น เพื่อเพิ่มเติมในส่วนที่ขาด หรือเสริมต่อ

อาชีพเดิมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือนำไปประกอบอาชีพตามที่คิดเห็นได้ (แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนกรอบที่ 7 พ.ศ.2535-2539) การฝึกเพื่อให้บุคคลประกอบอาชีพส่วนตัวได้ จะช่วยให้คนมีงานทำในชนบทแทนการโยกย้ายมาหางานทำในเมืองใหญ่ (สุนทร สุนันท์ชัย 2524 : 2-3) การใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนในสังคมในรูปแบบของการศึกษาในโรงเรียน มักมีข้อจำกัดอยู่กับการให้การศึกษาให้กับคนบางกลุ่มโดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน แต่ยังมีคนบางกลุ่มที่จำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อความอยู่รอดของตนเองและไม่อาจจะให้เวลาสำหรับการศึกษาในโรงเรียนได้ ซึ่งเป็นจำนวนมาก การศึกษานอกโรงเรียนจึงเป็นความหวังในอันที่จะเป็นกลไกการพัฒนาคุณภาพของประชากรที่ขาดโอกาสได้รับการศึกษาพัฒนาในระบบโรงเรียนตามปกติ

ในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตนั้นเป็นเป้าหมายทางการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว โครงสร้างทางสังคม ค่านิยม ตลอดจนการดำรงชีวิตของบุคคลเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้บุคคลต้องปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (เพ็ญแข ประจันปัญญานิก. 2533: 90) โดยอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญ อย่างไรก็ตามยังมีบุคคลอีกเป็นจำนวนมากที่ขาดความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งบุคคลที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาในอันที่จะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก ดังนั้นการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยเฉพาะการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นน่าจะเป็นระบบการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่ด้อยโอกาสเหล่านี้เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตร ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ตลอดจนระบบการจัดการการศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่นสูงกว่าการศึกษาในระบบและสามารถปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้มากกว่ารูปแบบของการศึกษาในระบบโรงเรียน

2. ความคิดเห็นในการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น พบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งรายด้านและรายข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ช่วยเหลือผู้ที่มีโอกาสน้อยให้ได้รับการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ช่วยเหลือผู้ที่มีโอกาสน้อยให้ได้รับการพัฒนา เช่นเดียวกับบุคคลที่มีโอกาส มีทั้งการจัดการศึกษานอกโรงเรียนโดยเฉพาะการจัดหลักสูตรระยะสั้นมีความหลากหลาย ระยะเวลาที่แตกต่างกัน จัดตามความเหมาะสมของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความคิดเห็นได้ตามสภาพความเป็นอยู่และความจำเป็น ผู้เรียนจึงรู้สึกพอใจกับระบบวิธีการจัดการศึกษาที่ได้รับ

อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่าประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชนบทที่สมัครเรียน วิชาอาชีพกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่แล้ว คืออาชีพ เกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวน ทำไร่และเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก นอกจากนั้น ยังมีอาชีพอื่น ๆ อีกตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น สำหรับจุดประสงค์ ของการมาเรียนเพื่อคิดเห็นจะมีความรู้ ทักษะและความชำนาญนำไปใช้ในการ ประกอบอาชีพของตน หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ ตลอดจน ยกกระดับความเป็นอยู่ของตนได้ดีขึ้น (กรมสามัญศึกษา. 2521 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิม บุญธรรมเจริญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 2 - 3) ซึ่งให้ ทรรศนะเกี่ยวกับประเภทของผู้เรียนไว้ดังนี้ ประเภทของผู้มาเรียนวิชาอาชีพอาจแบ่ง ได้เป็นสามประเภทคือ ประเภทแรก ได้แก่ ผู้ที่คิดเห็นเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่สบาย เบาแรงและรายได้ดีกว่าอาชีพเดิมที่ทำอยู่ ประเภทที่สอง ได้แก่ ผู้ที่พอใจอาชีพ ที่ตนทำอยู่แล้ว คิดเห็นปรับปรุงให้ดีขึ้น และประเภทที่สาม ได้แก่ ผู้ที่คิดเห็นมี อาชีพเสริม เพื่อให้มีรายได้หลายทาง เช่น มีอาชีพทำนา คิดเห็นเลี้ยงหมูเลี้ยงไก่ เป็นอาชีพเสริม เป็นต้น และสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการพัฒนาทักษะและ การฝึกอาชีพระยะสั้นในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 6 ซึ่งกำหนดให้ ประชาชนได้รับการพัฒนาทักษะและฝึกอาชีพตามสภาพท้องถิ่นและตามความจำเป็น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพแก่ผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้สามารถ ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น หรือนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปแสวงหาอาชีพใหม่ รวมทั้ง การปรับปรุงการดำรงชีวิตของตนและครอบครัวให้ดีขึ้นด้วยการจัดการศึกษาของ การศึกษานอกโรงเรียน จึงสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่เหล่านี้

ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นดังนี้ ด้านเนื้อหาการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน นักศึกษา ผู้ใหญ่คิดเห็นให้กระชับรัดกุม เข้าใจง่าย เนื้อหาไม่ประหลาดต่อชีวิตประจำวัน ผู้สอน ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาผู้ใหญ่เข้ามาเรียนเหตุหนึ่งคือ เหตุผลด้าน อาชีพ เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาอย่างยิ่งผู้ใหญ่วัยต้นหรือคน หนุ่มสาวเข้าเรียนเพราะคิดเห็นพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้ เพื่อจะ ได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ปฐม นิคมานนท์ 2528 : 321) ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ สุวิมล ไชยเพชร (2536 : 24) ซึ่งสรุปว่าการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ มีแรงจูงใจแตกต่างกันไปคือ คิดเห็นความรู้ คิดเห็นเพื่อน คิดเห็นเข้าร่วม กิจกรรมคิดเห็นฝึกทักษะอาชีพ ชอบและสนใจ คิดเห็นประกาศนียบัตรเพื่อใช้ เรียนต่อ คิดเห็นใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คิดเห็นพัฒนาตนเอง ทำตาม คำคาดหวังของผู้อื่น คิดเห็นนำไปใช้ในครอบครัว นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ต้องงาน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ และนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน ส่วนความคิดเห็นให้เนื้อหาและการจัดหลักสูตรกระต๊อค เข้าใจง่ายนั้น อาจเป็น เพราะว่ามันักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เป็นผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและมีการศึกษาที่ไม่ ต่อเนื่องกัน การเรียนการสอนจึงคิดเห็นความกระต๊อค เข้าใจง่ายเป็นสำคัญ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

เมื่อจำแนกตามเพศและจำแนกตามสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้อง กับสมมุติฐานการวิจัย และพบว่าเพศหญิง กับผู้ที่มีสภาพการสมรสมีความคิดเห็น การเรียนการสอนสูงกว่า เพศชาย กับผู้ที่มีสภาพสมรสเป็นโสด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะบทบาททางสังคมระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่เหมือนกัน เพศหญิงกับเพศ ชายมีความแตกต่างกันทางด้านสรีรวิทยา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นอบการ์เดน (สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน 2526 : 12 อ้างอิงมาจาก Neugarten : ไม่มีเลขหน้า) ซึ่งได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศพบว่า เพศชายที่มีช่วงอายุ 40 ถึง 70 ปี จะ ใช้ชีวิตกับสังคมภายนอกลดลง และคิดเห็นที่จะปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีของ สังคมและศาสนา ส่วนเพศหญิงวัยนี้จะมีพลังมากในเรื่องการดำเนินชีวิตในบ้านและ สังคมและสอดคล้องกับ มาร์สเดน และสมาร์ท (Morstain & Smart. 1974 : 83 - 39) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกาเข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่าผลการศึกษาของเขาสอดคล้องกับ โบเชียร์ (1971 : 3 - 26) เพศหญิงมา เรียนเพราะคิดเห็นมีความรู้ ส่วนสถานภาพการสมรสนั้น นักศึกษาที่สมรสแล้ว จะมี ความรู้ลึกซึ้งรับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมมากกว่าผู้ที่ยังโสดความคิดเห็นด้านต่าง ๆ จึงค่อนข้างสูง ส่วนการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นด้านอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันสตรีมี สิทธิเสรีภาพในทางสังคมทัดเทียมกับผู้ชายมากขึ้น ดังนั้นนอกจากเพศจะเป็นตัวแปร ให้เกิดความคิดเห็นแตกต่างกันแล้วอาจจะมีตัวแปรอื่น เช่น ฐานะ ความรับผิดชอบ และแรงจูงใจ เป็นต้น เข้ามามีส่วนในการส่งผลต่อความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ตลอดจนเหตุผลในการเรียนวิชาชีพด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุและระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับ สมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนที่มีอายุน้อย คือ ระหว่าง 18 - 26 ปี มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนที่มีอายุระหว่าง 18 - 26 ปี หรือคนหนุ่มสาวเป็น วัยที่คิดเห็นพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพ และด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฮูล (Houle. 1961 : 15 - 16) ที่ได้ศึกษาแรงจูงใจ

ในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน 3 ประการ คือ มาเรียนอย่างมีเป้าหมาย มาเรียนเพื่อคิดเห็นเข้าร่วมกิจกรรม และมาเรียนเพื่อคิดเห็นที่จะรู้และหาความรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะอายุที่แตกต่างกัน ประสบการณ์ก็ย่อมจะแตกต่างกันและพัฒนาไปตามวัย ดังเช่นผลการศึกษาของ โลเวลล์ (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน 2526 : 184 อ้างอิงมาจาก Lovell : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่วัยต่าง ๆ ว่าช่วงอายุ 16 - 20 ปี เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ไขความขัดแย้งเกี่ยวกับตนเอง ช่วงอายุ 20 - 25 ปี กลุ่มสังคมจะมีอิทธิพลต่อคนกลุ่มนี้มาก ช่วงอายุ 25 - 40 ปี ผู้ใหญ่วัยนี้มีความจำเป็นที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหาร การจัดการและทักษะทางสังคม ช่วงอายุ 40 - 60 ปี เป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงค่านิยม ทศนคติและความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง และอาจสืบเนื่องมาจากผู้ใหญ่ที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์ และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนภารกิจเชิงพัฒนาย่อมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (2526 : 184) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับวัยผู้ใหญ่ต่าง ๆ ว่า ช่วงอายุ 16 - 20 ปี เป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ไขความขัดแย้งกับตนเอง และเป็นการเรียนรู้เพื่อค้นหาตนเอง ช่วงอายุ 20 - 25 ปี เป็นวัยที่กลุ่มสังคมจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ และเริ่มมองเห็นอนาคตของตนเองและช่วงอายุ 25 - 40 ปี ผู้ใหญ่วัยนี้จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหาร การจัดการทักษะทางสังคม นอกจากนี้ผู้ใหญ่ที่มีช่วงอายุต่างกัน ความสามารถของอวัยวะทางด้านร่างกายจะต่างกัน โดยผู้ใหญ่ที่มีช่วงอายุระหว่าง 20 - 25 ปี ความสามารถทางร่างกายจะพัฒนาเต็มที่ แต่หลังจากอายุ 25 ปีไปแล้ว ความสามารถทางด้านร่างกายจะค่อย ๆ ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ (เชิยรศรี วิวิธสิริ. 2527 : 63) และเช่นเดียวกับความสามารถทางด้านสติปัญญา (I.Q.) ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 25 ปี จะมีความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงที่สุด แต่หลังจากอายุ 25 ปี ความสามารถจะเสื่อมด้อยลงเรื่อย ๆ (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 42)

ดังนั้นนักศึกษาวิชาชีพพระดบอายุต่างกัน มีความคิดเห็นการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาระดับอายุน้อยกว่า 18 ปี กับระดับอายุ 18 - 28 ปี มีปัญหาการเรียนมากกว่านักศึกษา ระดับอายุ 25 - 35 ปี ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาที่มีระดับอายุ 25 ปีขึ้นไป มีภารกิจทางสังคมที่จะต้องรับผิดชอบมากกว่านักศึกษาที่มีระดับอายุน้อยกว่า 25 ปี ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ ที่ไม่มีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะเป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป ไม่เกี่ยวข้องกับการกิจเชิงพัฒนาของผู้ใหญ่ในแต่ละระดับอายุมากนัก

ส่วนนักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นในการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะการแบ่งกลุ่มประเภทวิชาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตามพุทธศักราช 2525 ได้แบ่งตามความแตกต่างในลักษณะของวิชา ตลอดจนอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยจัดลักษณะวิชาที่มีความคล้ายคลึงไว้ประเภทเดียวกัน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2525 : 6) ดังนั้น นักศึกษาวิชาชีพที่เรียนประเภทวิชาต่างกันอย่างย่อมน่าจะมีความคิดเห็นในการเรียนการสอนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1. ด้านหลักสูตร ควรจัดเนื้อหาที่เรียนให้ตรงกับความคิดเห็น สิ่งที่เรียนสามารถนำไปในชีวิตประจำวันได้ และสิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
2. ด้านการเรียนการสอน ผู้สอนควรตรงเวลา ผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถเพียงพอ และมีการจัดชั้นเรียนที่เหมาะสม
3. ด้านสื่อการสอน วัสดุฝึกหัดควรพอเพียงกับผู้เรียน มีการแจกเอกสารคู่มือการสอน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนด้วย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรจะได้มีการวิจัยความคิดเห็นหลักสูตร การเรียนการสอน และสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละสถานภาพ
2. ควรจะมีการวิจัยปัญหาอุปสรรคในการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ และการติดตามผลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้ว เพื่อหาข้อยุติในการร่างหลักสูตรการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

ગરબાનુસર

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันพุทธศักราช. 2535.
กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535. อัดสำเนา.
- _____. แนวทางงการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กอง
แผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.
- _____. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2538).
กรุงเทพฯ : ผลงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชมนตรี. สำรวจสภาวะ
ทางการศึกษาของประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์นวนกน, 2526.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชมนตรี.
แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2535.
- _____. "แผนพัฒนาคุณภาพคนและแรงงาน" วารสารเศรษฐกิจและสังคม.
24(4) : 14-21 : กรกฎาคม-สิงหาคม, 2530.
- _____. "กรอบทิศทางแผนการกระจายรายได้ในแผน 7", วารสารเศรษฐกิจ
และสังคม. 28(3) : 23-30; พฤษภาคม-มิถุนายน, 2534.
- นฤมล เกตขบา. ปัญหาการเรียนรูระหว่างกาฝึกอบรมของผู้รับการฝึกอบรมหลักสูตร
เตรียมเข้าทำงานในสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- ประพิทย์ บุญสุข. พฤติกรรมการสอนที่พึงประสงค์สำหรับครูสอนวิชาชีพของศูนย์การ-
ศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.
- โมหัมมัด อับดุลกาเดร์. จิตวิทยาและ เทคนิคการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ม.ป.ป.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- มนัส ศรีกัลยา. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น โรงเรียน
สารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
อัดสำเนา.

- วินัย สายหงษ์. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสันของครูผู้สอนและผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อุดมศึกษา.
- สุรีย์ นาคนิม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตการศึกษา 2. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 528. อุดมศึกษา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2526.
- _____. แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่นอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2524.
- สุนทร สุนันท์ชัย. การศึกษานอกโรงเรียนเส้นทางที่ไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อรุณอัมรินทร์การพิมพ์, 2527.
- อารยา นครเขตต์. การศึกษาแนวโน้มการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสันของกรมการศึกษานอกโรงเรียน. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อุดมศึกษา.
- อุ้นตา นพคุณ. การเรียนการสอนเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์, 2527.
- Crobach, L.J. Essentislis off Psychological Testing. 3nd ed. New York : Herper, 1972.
- Houle, C.O. The Inquiring mind. Madison : University of WisconsinPress, 1961.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงรายละเอียดประกอบตารางในบทที่ 4

ตาราง 1 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามกลุ่มวิชาชีพ

กลุ่มวิชาชีพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
อุตสาหกรรม	90	45	50.00
พาณิชย์กรรม	160	80	50.00
คหกรรม	170	85	50.00
รวม	420	210	50.00

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับภาษาอังกฤษของสองวิชาอื่นในหลักสูตรและข้อเท็จจริงจากแบบตามเพศ ด้วยค่าสถิติ t (t-test)

	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านหลักสูตร					
1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	4.00	0.78	4.11	0.64	-1.09
2) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้	3.82	0.60	4.08	0.62	-3.13*
3) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ	3.78	0.65	3.92	0.59	-1.64
4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	3.74	0.68	3.61	0.70	1.31
5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	3.44	0.58	3.41	0.64	0.47
6) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	3.33	0.59	3.55	0.72	-2.39*
7) การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.48	0.68	3.55	6.80	-0.64
8) ภาควิชาที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	3.47	0.63	3.68	0.73	-2.15*
9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	3.55	0.67	3.64	0.74	-0.97
10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	3.47	0.72	3.52	0.80	-0.46
11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	3.37	0.72	3.63	0.65	-2.36*
รวม	3.59	0.35	3.70	0.53	-1.83

ตาราง 2 (ต่อ)

	ผู้สอน		นักเรียน		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
1) การตรงต่อเวลาของผู้สอน	3.87	0.77	4.13	0.65	-2.61
2) ความรู้ความสามารถของผู้สอน	3.85	0.71	4.07	0.68	-2.33
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	3.71	0.63	3.85	0.61	-1.64
4) ความเป็นกันเองของผู้สอน	3.69	0.65	3.86	0.71	-1.90
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	3.64	0.63	3.82	0.80	-1.86
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	3.65	0.68	3.84	0.79	-1.49
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	3.58	0.67	3.75	0.77	-1.73
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	3.60	0.70	3.80	0.77	-2.03*
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.44	0.63	3.55	0.78	-1.08
10) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการเรียน					
ผู้สอนสามารถชักถามปัญหาได้ตามต้องการ	3.54	0.80	3.68	0.80	-1.35
รวม	3.66	0.35	3.84	0.59	-2.67**

	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
<u>ด้านผลการสอน</u>					
1) วัสดุที่มีเพียงพอแก่ผู้เรียน	3.65	0.77	3.64	0.72	0.07
2) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	3.49	0.69	3.53	0.71	-0.38
3) การเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก	3.40	0.91	3.48	0.74	-0.79
4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.45	0.64	3.44	0.66	0.15
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	3.42	0.64	3.58	0.73	-1.70
6) ราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่ซื้อเองมีความเหมาะสม	3.42	0.61	3.59	0.69	-1.80
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ในการสอนได้เหมาะสม	3.40	0.62	3.59	0.77	-1.99
8) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	3.58	0.70	3.68	0.75	-1.00
9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อ ในการเรียนการสอน	3.40	0.71	3.55	0.76	-1.43
รวม	3.47	0.42	3.56	0.56	-1.38
รวมทุกด้าน	3.58	0.31	3.70	0.53	-2.16*

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนงานของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านหลักสูตร						
1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	3	6.77	2.26	4.72**	
	ภายในกลุ่ม	206	98.55	0.48		
	รวม	209	105.31			
2) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ระหว่างกลุ่ม	3	9.45	3.15	9.12**	
	ภายในกลุ่ม	206	71.16	0.35		
	รวม	209	80.61			
3) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.75	0.92	2.43	
	ภายในกลุ่ม	206	77.67	0.38		
	รวม	209	80.42			
4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	ระหว่างกลุ่ม	3	8.80	2.93	6.60**	
	ภายในกลุ่ม	206	91.53	0.44		
	รวม	209	100.33			
5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	3	8.70	2.90	8.71**	
	ภายในกลุ่ม	206	68.58	0.33		
	รวม	209	77.28			
6) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	3	11.56	3.85	9.64**	
	ภายในกลุ่ม	206	82.36	0.40		
	รวม	209	93.92			
7) การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมี ความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	21.88	7.29	16.23**	
	ภายในกลุ่ม	206	92.54	0.45		
	รวม	209	114.42			

ตาราง 3 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8) ภาคปฏิบัติความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	ระหว่างกลุ่ม	3	9.91	3.30	7.63**	
	ภายในกลุ่ม	206	89.21	0.43		
	รวม	209	99.12			
9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	3	11.95	3.98	8.86**	
	ภายในกลุ่ม	206	92.64	0.45		
	รวม	209	104.60			
10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม	3	16.00	5.33	10.51**	
	ภายในกลุ่ม	206	104.50	0.51		
	รวม	209	120.50			
11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	23.49	7.83	14.53**	
	ภายในกลุ่ม	206	110.99	0.54		
	รวม	209	134.48			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	10.31	3.44	21.50**	
	ภายในกลุ่ม	206	32.92	0.16		
	รวม	209	43.23			
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	14.90	4.97	11.11**	
	ภายในกลุ่ม	206	92.10	0.45		
	รวม	209	107.00			
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	15.27	5.09	11.98**	
	ภายในกลุ่ม	206	87.50	0.42		
	รวม	209	102.77			
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	7.48	2.49	7.09**	
	ภายในกลุ่ม	206	72.45	0.35		
	รวม	209	79.92			

ตาราง (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	21.49	7.16	19.30**
	ภายในกลุ่ม	206	76.44	0.37	
	รวม	209	97.92		
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	25.54	8.51	20.51**
	ภายในกลุ่ม	206	85.52	0.42	
	รวม	209	111.07		
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	15.08	5.23	10.78**
	ภายในกลุ่ม	206	99.88	0.48	
	รวม	209	115.57		
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3	15.34	5.11	11.05**
	ภายในกลุ่ม	206	95.33	0.46	
	รวม	209	110.67		
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	ระหว่างกลุ่ม	3	23.37	7.79	17.88**
	ภายในกลุ่ม	206	92.32	0.45	
	รวม	209	115.70		
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	3	24.82	8.27	20.87**
	ภายในกลุ่ม	206	81.68	0.40	
	รวม	209	106.50		
10) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ในการเรียน ผู้สอนสามารถจัดการปัญหา ได้ตามต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	3	22.67	7.56	14.01**
	ภายในกลุ่ม	206	111.09	0.54	
	รวม	209	133.76		
	รวม ระหว่างกลุ่ม	3	17.33	5.78	34.46**
	ภายในกลุ่ม	206	34.53	0.17	
	รวม	209	51.86		

ตาราง 3 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านสื่อการสอน						
1) วิสัทัศน์ที่เพียงพอกับนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	13.11	4.37	8.73**	
	ภายในกลุ่ม	206	103.11	0.50		
	รวม	209	116.22			
2) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	3	8.37	2.79	6.11**	
	ภายในกลุ่ม	206	94.09	0.46		
	รวม	209	102.46			
3) การเปิดใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	3	17.58	5.86	15.45**	
	ภายในกลุ่ม	206	78.23	0.38		
	รวม	209	95.81			
4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	ระหว่างกลุ่ม	3	15.59	5.20	14.80**	
	ภายในกลุ่ม	206	72.33	0.35		
	รวม	209	87.92			
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	9.15	3.05	6.88**	
	ภายในกลุ่ม	206	91.33	0.44		
	รวม	209	100.48			
6) ราคาของวัสดุที่นำมาเองมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	13.30	4.43	11.83**	
	ภายในกลุ่ม	206	77.18	0.37		
	รวม	209	90.48			
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ในการสอนได้เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	21.85	7.28	18.16**	
	ภายในกลุ่ม	206	82.64	0.40		
	รวม	209	104.50			

ตาราง 3 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8)	การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	3	9.04	3.01	6.09**
		ภายในกลุ่ม	206	101.99	0.50	
		รวม	209	111.03		
9)	มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	14.67	4.89	10.10**
		ภายในกลุ่ม	206	99.75	0.48	
		รวม	209	114.42		
		รวม ระหว่างกลุ่ม	3	12.46	4.15	21.12**
		ภายในกลุ่ม	206	40.50	0.20	
		รวม	209	52.96		
		รวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่ม	3	14.25	4.75	32.94**
		ภายในกลุ่ม	216	31.15	0.14	
		รวม	219	45.40		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีวหลักสูตร
ระยะสั้น เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ด้วยค่าสถิติ (t-test)

	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านหลักสูตร					
1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	4.04	0.71	4.19	0.68	-1.04
2) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.92	0.61	4.19	0.68	-1.89
3) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ	3.83	0.60	4.00	0.73	-1.14
4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	3.64	0.66	3.89	0.89	-1.40
5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	3.40	0.58	3.59	0.75	-1.29
6) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	3.42	0.65	3.67	0.78	-1.59
7) การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	3.48	0.71	3.81	0.88	-1.92
8) ภาควิชาที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	3.55	0.65	3.81	0.88	-1.53
9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	3.57	0.68	3.74	0.86	-0.97
10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	3.45	0.71	3.81	1.00	-1.81
11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	3.45	0.75	3.89	1.01	-2.15 [*]
รวม					

ด้านการเรียนการสอน

1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	3.93	0.70	4.48	0.64	-4.08 ^{**}
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	3.90	0.67	4.44	0.75	-3.59 ^{**}
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	3.74	0.61	4.04	0.65	-2.21 [*]
4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	3.74	0.66	4.07	0.78	-2.13 [*]
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	3.69	0.70	4.04	0.85	-2.02 [*]
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	3.73	0.73	4.00	0.83	-1.59

ตาราง 4 (ต่อ)

	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	3.62	0.70	3.96	0.85	-1.97
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	3.43	0.66	4.00	0.88	-4.08**
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.43	0.66	4.00	0.88	-3.27**
10) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในการเรียน					
ผู้สอนสามารถซักถามปัญหาได้ตามต้องการ	3.55	0.75	4.04	0.98	-2.47*
รวม	3.70	0.45	4.14	0.65	-3.43**
ด้านสื่อการสอน					
1) วัสดุอุปกรณ์เพียงพอสำหรับผู้เรียน	3.60	0.73	3.93	0.83	-1.93
2) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	3.48	0.66	3.78	0.89	-1.69
3) การเลือกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก	3.39	0.63	3.78	0.89	-2.16*
4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.40	0.63	3.74	0.71	-2.32*
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	3.49	0.67	3.67	0.83	-1.08
6) ราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาเองมีความเหมาะสม	3.46	0.63	3.81	0.79	-2.21*
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ในการสอนได้เหมาะสม	3.46	0.66	3.81	0.92	-1.93
8) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	3.59	0.70	3.89	0.85	-1.75
9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	3.44	0.72	3.74	0.86	-1.72
รวม	3.48	0.46	3.79	0.69	-2.29*
รวมทุกด้าน	3.60	0.40	3.94	0.60	-2.83**

ตาราง 5 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8) ภาคปฏิบัติความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	ระหว่างกลุ่ม		2	2.23	1.12	2.39
	ภายในกลุ่ม		207	96.89	0.47	
	รวม		209	99.12		
9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม		2	5.32	2.66	5.55**
	ภายในกลุ่ม		207	99.27	0.48	
	รวม		209	104.60		
10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม		2	9.20	4.60	8.55**
	ภายในกลุ่ม		207	111.30	0.54	
	รวม		209	120.50		
11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม		2	4.90	2.45	3.91**
	ภายในกลุ่ม		207	129.58	0.64	
	รวม		209	134.48		
รวม	ระหว่างกลุ่ม		2	2.841	1.42	7.27**
	ภายในกลุ่ม		207	40.40	0.20	
	รวม		209	43.23		
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม		2	8.51	4.25	8.94**
	ภายในกลุ่ม		207	98.49	0.48	
	รวม		209	107.00		
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม		2	9.65	4.83	10.73**
	ภายในกลุ่ม		207	93.11	0.45	
	รวม		209	102.77		

ตาราง 5 (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.06	2.03	5.53**
	ภายในกลุ่ม	207	75.87	0.37	
	รวม	209	79.92		
4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.57	5.29	12.53**
	ภายในกลุ่ม	207	87.35	0.42	
	รวม	209	97.92		
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	9.40	4.70	9.57**
	ภายในกลุ่ม	207	101.67	0.49	
	รวม	209	111.07		
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.19	3.59	6.86**
	ภายในกลุ่ม	207	108.38	0.52	
	รวม	209	115.57		
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	2	7.36	3.68	7.37**
	ภายในกลุ่ม	207	103.31	0.50	
	รวม	209	110.67		
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	11.79	5.90	11.75**
	ภายในกลุ่ม	207	103.90	0.50	
	รวม	209	115.69		
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	2	19.58	9.79	23.31**
	ภายในกลุ่ม	207	86.92	0.42	
	รวม	209	106.50		

ตาราง 5 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
10)	ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	2	11.77	5.88	9.98**
	ในการเรียน ผู้สอนสามารถรักษาดำเนินการ	ภายในกลุ่ม	207	121.99	0.59	
	ได้ตามต้องการ	รวม	209	133.76		
		รวม ระหว่างกลุ่ม	2	8.89	4.45	21.42**
		ภายในกลุ่ม	207	42.97	0.21	
		รวม	209	51.86		
ด้านสื่อการสอน						
1)	วัสดุที่มีเพียงพอสำหรับผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.75	4.38	8.43**
		ภายในกลุ่ม	207	107.48	0.52	
		รวม	209	116.21		
2)	สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.54	3.77	8.22**
	อุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	ภายในกลุ่ม	207	94.92	0.46	
		รวม	209	102.46		
3)	การเปิดใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	12.70	6.35	15.81**
	มีความสะดวก	ภายในกลุ่ม	207	83.12	0.40	
		รวม	209	95.81		
4)	การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็น	ระหว่างกลุ่ม	2	9.56	4.78	12.62**
	ระเบียบเรียบร้อย	ภายในกลุ่ม	207	78.37	0.38	
		รวม	209	87.92		
5)	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.41	2.21	4.75**
		ภายในกลุ่ม	207	96.07	0.46	
		รวม	209	100.48		

ตาราง 5 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
6)	ราคาของวัสดุฝึกที่นำมาเองมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.69	3.35	8.27**
		ภายในกลุ่ม	207	83.79	0.40	
		รวม	209	90.48		
7)	ผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบในการสอนได้เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	12.78	6.39	14.42**
		ภายในกลุ่ม	207	91.72	0.44	
		รวม	209	104.50		
8)	การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.94	0.98	1.84
		ภายในกลุ่ม	207	109.09	0.53	
		รวม	209			
9)	มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.61	5.30	10.58**
		ภายในกลุ่ม	207	103.82	0.50	
		รวม	209	114.42		
	รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	7.02	3.51	15.83**
		ภายในกลุ่ม	207	45.93	0.22	
		รวม	209	52.96		
	รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.77	2.89	16.82**
		ภายในกลุ่ม	217	35.53	0.17	
		รวม	219	41.31		

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ตาราง 6 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนอยู่ ด้วยค่าสถิติเอฟ (F-test)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านหลักสูตร						
1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.06	0.03	0.05	
	ภายในกลุ่ม	207	105.26	0.51		
	รวม	209	105.31			
2) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.84	2.19	
	ภายในกลุ่ม	207	78.94	0.38		
	รวม	209	80.61			
3) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.21	
	ภายในกลุ่ม	207	80.26	0.39		
	รวม	209	80.42			
4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	0.57	
	ภายในกลุ่ม	207	99.78	0.48		
	รวม	209	100.33			
5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.50	0.25	0.68	
	ภายในกลุ่ม	207	76.78	0.37		
	รวม	209	77.28			
6) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.46	1.23	2.78	
	ภายในกลุ่ม	207	91.46	0.44		
	รวม	209	93.92			
7) การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมี ความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.25	0.13	0.23	
	ภายในกลุ่ม	207	114.17	0.55		
	รวม	209	114.42			

ตาราง 6 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8) ภาคปฏิบัติความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	ระหว่างกลุ่ม		2	0.57	0.29	0.60
	ภายในกลุ่ม		207	98.55	0.48	
	รวม		209	99.12		
9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม		2	0.77	0.38	0.76
	ภายในกลุ่ม		207	103.83	0.50	
	รวม		209	104.60		
10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	ระหว่างกลุ่ม		2	4.48	2.24	3.99*
	ภายในกลุ่ม		207	116.02	0.56	
	รวม		209	120.50		
11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม		2	2.22	1.11	1.74
	ภายในกลุ่ม		207	132.26	0.64	
	รวม		209	134.48		
รวม	ระหว่างกลุ่ม		2	0.50	0.52	1.22
	ภายในกลุ่ม		207	42.73	0.21	
	รวม		209	43.23		
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม		2	0.15	0.08	0.15
	ภายในกลุ่ม		207	106.85	0.52	
	รวม		209	107.00		
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม		2	0.66	0.33	0.67
	ภายในกลุ่ม		207	102.11	0.49	
	รวม		209	102.77		

ตาราง 6 (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.02
	ภายในกลุ่ม	207	79.91	0.39	
	รวม	209	79.92		
4) ความเข้าใจตนเองของครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.18	1.59	3.48
	ภายในกลุ่ม	207	94.74	0.46	
	รวม	209	97.92		
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.20	1.10	2.09
	ภายในกลุ่ม	207	108.87	0.53	
	รวม	209	111.07		
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	0.08	0.14
	ภายในกลุ่ม	207	115.41	0.56	
	รวม	209	115.57		
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	2	1.46	0.73	1.39
	ภายในกลุ่ม	207	109.20	0.53	
	รวม	209	110.67		
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.51	2.26	4.20*
	ภายในกลุ่ม	207	111.18	0.54	
	รวม	209	115.70		
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ระหว่างกลุ่ม	2	4.29	2.14	4.34**
	ภายในกลุ่ม	207	102.21	0.49	
	รวม	209	106.50		
10) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ในการเรียน ผู้สอนสามารถซักถามปัญหา ได้ตามต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.00	1.18	1.85
	ภายในกลุ่ม	207	131.40	0.63	
	รวม	209	133.76		

ตาราง 6 (ต่อ)

	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
	รวม ระหว่างกลุ่ม	2	0.88	0.44	1.79
	ภายในกลุ่ม	207	50.98	0.25	
	รวม	209	51.86		
<u>ด้านสื่อการสอน</u>					
1) วัสดุที่มีเพียงพอกับผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.06	0.10
	ภายในกลุ่ม	207	116.10	0.56	
	รวม	209	116.21		
2) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.06	0.11
อุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	ภายในกลุ่ม	207	102.25	0.49	
	รวม	209	102.46		
3) การเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.26	0.13	0.28
มีความสะดวก	ภายในกลุ่ม	207	95.55	0.46	
	รวม	209	95.81		
4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.48
ระเบียบเรียบร้อย	ภายในกลุ่ม	207	86.68	0.42	
	รวม	209	87.92		
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.08
	ภายในกลุ่ม	207	100.40	0.49	
	รวม	209	100.48		
6) ราคาของวัสดุที่นำมาเองมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.44	0.22	0.51
	ภายในกลุ่ม	207	90.04	0.44	
	รวม	209	90.48		

ตาราง 6 (ต่อ)

		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบในการสอนได้เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม		2	1.31	0.65	1.31
	ภายในกลุ่ม		207	103.19	0.50	
	รวม		209	104.50		
8) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม		2	1.00	0.50	0.94
	ภายในกลุ่ม		207	110.03	0.53	
	รวม		209	111.03		
9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม		2	1.49	0.74	1.36
	ภายในกลุ่ม		207	112.94	0.55	
	รวม		209	114.42		
รวม	ระหว่างกลุ่ม		2	0.23	0.12	0.45
	ภายในกลุ่ม		207	52.73	0.25	
	รวม		209	52.96		
รวมทุกด้าน		ระหว่างกลุ่ม	2	0.45	2.22	1.13
		ภายในกลุ่ม	217	40.86	0.20	
		รวม	219	41.31		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 7 ผลการทดสอบรายค่าหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีนัยสำคัญทางสถิติของค่าคะแนนเฉลี่ย ความคิดเห็น
เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาฟิสิกส์ครูระยะสั้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มอายุด้วยค่าสถิติ นิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 18 ปี	18-25 ปี	26-35 ปี	36 ปีขึ้นไป
ด้านหลักสูตร						
1) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	ต่ำกว่า 18 ปี	4.35	-	0.39	0.01	0.04
	18-25 ปี	3.96	-	-	0.49 [*]	0.33
	26-35 ปี	4.45	-	-	-	0.20
	36 ปีขึ้นไป	4.29	-	-	-	-
2) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	ต่ำกว่า 18 ปี	4.18	-	0.33 [*]	0.14	0.53
	18-25 ปี	3.85	-		0.47 [*]	0.86 [*]
	26-35 ปี	4.32	-			0.39
	36 ปีขึ้นไป	4.71	-			
3) สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ ในการประกอบอาชีพ	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82	-	0.02	0.32	0.32
	18-25 ปี	3.80	-		0.34 [*]	0.34
	26-35 ปี	4.14	-			
	36 ปีขึ้นไป	4.14	-			
4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.76	-	0.17	0.19	0.81 [*]
	18-25 ปี	3.59	-		0.36 [*]	0.98 [*]
	26-35 ปี	3.95	-			0.62 [*]
	36 ปีขึ้นไป	4.57	-			
5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	ต่ำกว่า 18 ปี	3.53	-	0.20	0.29	0.61 [*]
	18-25 ปี	3.33	-		0.49 [*]	0.81 [*]
	26-35 ปี	3.82	-			
	36 ปีขึ้นไป	4.14	-			

ตาราง 7 (ต่อ)

		กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 18 ปี 18-25 ปี 26-35 ปี 36 ปีขึ้นไป				
6)	เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	ต่ำกว่า 18 ปี	3.53	-	0.19	0.38	0.76 [*]
		18-25 ปี	3.34	-		0.57 [*]	0.95 [*]
		26-35 ปี	3.91	-			0.38
		36 ปีขึ้นไป	4.29	-			
7)	การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.88	-	0.53 [*]	0.35	0.41
		18-25 ปี	3.35	-		0.88 [*]	0.94 [*]
		26-35 ปี	4.23	-			0.06
		36 ปีขึ้นไป	4.29	-			
8)	ภาคปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	ต่ำกว่า 18 ปี	3.64	-	0.16	0.40	0.64
		18-25 ปี	3.48	-		0.56 [*]	0.80 [*]
		26-35 ปี	4.04	-			0.24
		36 ปีขึ้นไป	4.28	-			
9)	วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	ต่ำกว่า 18 ปี	3.58	-	0.09	0.51 [*]	0.84 [*]
		18-25 ปี	3.49	-		0.60 [*]	0.93 [*]
		26-35 ปี	4.09	-			0.33
		36 ปีขึ้นไป	4.42	-			
10)	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	ต่ำกว่า 18 ปี	3.29	-	0.11	0.80 [*]	1.13 [*]
		18-25 ปี	3.40	-		0.69 [*]	1.02 [*]
		26-35 ปี	4.09	-			
		36 ปีขึ้นไป	4.42	-			0.33
11)	ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	4.11	-	0.78 [*]	0.07	0.31
		18-25 ปี	3.33	-		0.71 [*]	1.09 [*]
		26-35 ปี	4.04	-			0.38
		36 ปีขึ้นไป	4.42	-			

ตาราง 7 (ต่อ)

		กลุ่ม/ ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 18 ปี 18-25 ปี 26-35 ปี 36 ปีขึ้นไป				
	รวม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.79 -	0.25*	0.31*	0.57*
		18-25 ปี	3.54 -		0.56*	0.82*
		26-35 ปี	4.10 -			0.26
		36 ปีขึ้นไป	4.36 -			
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	ต่ำกว่า 18 ปี	4.41 -	0.54*	0.09	0.30	
	18-25 ปี	3.87 -		0.63*	0.84*	
	26-35 ปี	4.50 -			0.21	
	36 ปีขึ้นไป	4.71 -				
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ต่ำกว่า 18 ปี	4.00 -	0.15	0.55*	0.86*	
	18-25 ปี	3.85 -		0.70*	1.01*	
	26-35 ปี	4.55 -			0.31	
	36 ปีขึ้นไป	4.86 -				
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82 -	0.12	0.45	0.32	
	18-25 ปี	3.70 -		0.57*	0.44	
	26-35 ปี	4.27 -			0.13	
	36 ปีขึ้นไป	4.14 -				
4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	ต่ำกว่า 18 ปี	4.18 -	0.56*	0.27	0.39	
	18-25 ปี	3.62 -		0.83*	0.95*	
	26-35 ปี	4.45 -			0.12	
	36 ปีขึ้นไป	4.57 -				

ตาราง 7 (ต่อ)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 18 ปี	18-25 ปี	26-35 ปี	36 ปีขึ้นไป
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	4.35	-	0.80 [*]	0.06	0.08
	18-25 ปี	3.55	-		0.86 [*]	0.88 [*]
	26-35 ปี	4.41	-			0.02
	36 ปีขึ้นไป	4.43	-			
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	4.29	-	0.67 [*]	0.02	
	18-25 ปี	3.62	-		0.65 [*]	0.67 [*]
	26-35 ปี	4.27	-			0.02
	36 ปีขึ้นไป	4.29	-			
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82	-	0.28	0.45 [*]	0.61
	18-25 ปี	3.54	-		0.73 [*]	0.89 [*]
	26-35 ปี	4.27	-			0.16
	36 ปีขึ้นไป	4.43	-			
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	ต่ำกว่า 18 ปี	3.88	-	0.33	0.48 [*]	0.98 [*]
	18-25 ปี	3.55	-		0.81 [*]	1.31 [*]
	26-35 ปี	4.36	-			0.50
	36 ปีขึ้นไป	4.86	-			
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82	-	0.49 [*]	0.36	0.75 [*]
	18-25 ปี	3.33	-		0.85 [*]	1.24 [*]
	26-35 ปี	4.18	-			0.39
	36 ปีขึ้นไป	4.57	-			
10) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการเรียน ผู้สอนสามารถรักษามโนพหุ ได้ตามต้องการ	ต่ำกว่า 18 ปี	3.94	-	0.48 [*]	0.20	0.92 [*]
	18-25 ปี	3.46	-		0.68 [*]	1.40 [*]
	26-35 ปี	4.14	-			0.72 [*]
	36 ปีขึ้นไป	4.86	-			

ตาราง 7 (ต่อ)

		กลุ่ม/ ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 18 ปี 18-25 ปี 26-35 ปี 36 ปีขึ้นไป					
	รวม	ต่ำกว่า 18 ปี	4.05	-	0.44 [*]	0.29 [*]	0.52 [*]
		18-25 ปี	3.61	-		0.73 [*]	0.96 [*]
		26-35 ปี	4.34	-			0.23
		36 ปีขึ้นไป	4.57	-			
ด้านสื่อการสอน							
1)	วัสดุอุปกรณ์เพียงพอกับผู้เรียน	ต่ำกว่า 18 ปี	3.94	-	0.42	0.33	0.08
		18-25 ปี	3.52	-		0.75 [*]	0.34
		26-35 ปี	4.27	-			0.41
		36 ปีขึ้นไป	3.86	-			
2)	สรรพภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	ต่ำกว่า 18 ปี	3.59	-	0.17	0.41	0.41
		18-25 ปี	3.42	-		0.58 [*]	0.58
		26-35 ปี	4.00	-			
		36 ปีขึ้นไป	4.00	-			
3)	การเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนมีความสะดวก	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82	-	0.53 [*]	0.23	0.32
		18-25 ปี	3.29	-		0.76 [*]	0.85 [*]
		26-35 ปี	4.05	-			0.09
		36 ปีขึ้นไป	4.14	-			
4)	การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	ต่ำกว่า 18 ปี	3.88	-	0.58 [*]	0.17	0.02
		18-25 ปี	3.30	-		0.75 [*]	0.56 [*]
		26-35 ปี	4.05	-			0.19
		36 ปีขึ้นไป	3.86	-			

ตาราง 7 (ต่อ)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 18 ปี	18-25 ปี	26-35 ปี	36 ปีขึ้นไป
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	ต่ำกว่า 18 ปี	3.88	-	0.48*	0.06	0.26
	18-25 ปี	3.40	-		0.42*	0.74*
	26-35 ปี	3.82	-			0.32
	36 ปีขึ้นไป	4.14	-			
6) ราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาเองมีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.88	-	0.50*	0.12	0.26
	18-25 ปี	3.38	-		0.62*	0.76*
	26-35 ปี	4.00	-			0.14
	36 ปีขึ้นไป	4.14	-			
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ในการประกอบในการสอนได้เหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.82	-	0.48*	0.41	0.47
	18-25 ปี	3.34	-		0.89*	0.95*
	26-35 ปี	4.23	-			0.06
	36 ปีขึ้นไป	4.29	-			
8) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียนการสอน มีความเหมาะสม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.47	-	0.08	0.62*	0.82
	18-25 ปี	3.55	-		0.54*	0.74*
	26-35 ปี	4.09	-			0.20
	36 ปีขึ้นไป	4.29	-			
9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 18 ปี	3.65	-	0.30	0.40	0.64
	18-25 ปี	3.35	-		0.70*	0.94*
	26-35 ปี	4.05	-			0.20
	36 ปีขึ้นไป	4.29	-			

ตาราง 7 (ต่อ)

		กลุ่ม/ ค่าเฉลี่ย					
		ต่ำกว่า 18 ปี	18-25 ปี	26-35 ปี	36 ปีขึ้นไป		
รวม	ต่ำกว่า 18 ปี	3.77	-	0.37*	0.29	0.34	
	18-25 ปี	3.40	-		0.66*	0.71*	
	26-35 ปี	4.06	-			0.05	
	36 ปีขึ้นไป	4.11	-				
รวมทั้งสิ้น	ต่ำกว่า 18 ปี	3.87	-	0.35*	0.30*	0.49*	
	18-25 ปี	3.52	-		0.65*	0.86*	
	26-35 ปี	4.17	-			0.19	
	36 ปีขึ้นไป	4.36	-				

* มีนัยสำคัญระดับ .05

** มีนัยสำคัญระดับ .01

ตาราง 8 ผลการทดสอบรายข้อหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวนจากค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิธีหลักสูตรระยะสั้น เมื่อกำหนดตามระดับการศึกษา ด้วยค่าสถิติ นิวแมนคูลส์

		กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
ด้านหลักสูตร						
5)	เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	ประถมศึกษา	3.71		0.33 [*]	0.30
		มัธยมศึกษา	3.38			0.03
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.41			
6)	เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	ประถมศึกษา	3.79		0.41 [*]	0.27
		มัธยมศึกษา	3.38			0.14
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.52			
7)	การเรียงลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความเหมาะสม	ประถมศึกษา	4.00		0.62 [*]	0.14
		มัธยมศึกษา	3.38			0.48 [*]
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.66			
9)	วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	ประถมศึกษา	3.83		0.33 [*]	0.07
		มัธยมศึกษา	3.50			0.40 [*]
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.90			
10)	ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียนแต่ละเนื้อหา	ประถมศึกษา	4.04		0.65 [*]	0.42 [*]
		มัธยมศึกษา	3.39			0.23
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.62			
11)	ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	ประถมศึกษา	3.88		0.45 [*]	0.22
		มัธยมศึกษา	3.43			0.23
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.66			
รวม		ประถมศึกษา	3.93		0.35 [*]	0.18
		มัธยมศึกษา	3.58			0.17
		สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.75			

ตาราง 8 (ต่อ)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
1) การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน	ประถมศึกษา	4.54		0.58 [*]	0.75 [*]
	มัธยมศึกษา	3.96			
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.79			
2) ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน	ประถมศึกษา	4.54		0.67 [*]	0.51 [*]
	มัธยมศึกษา	3.87			0.16
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.03			
3) สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม	ประถมศึกษา	4.17		0.44 [*]	0.41 [*]
	มัธยมศึกษา	3.73			0.03
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.76			
4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	ประถมศึกษา	4.29		0.63 [*]	0.26
	มัธยมศึกษา	3.66			0.37 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	4.03			
5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	ประถมศึกษา	4.29		0.66 [*]	0.46 [*]
	มัธยมศึกษา	3.63			0.20
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.83			
6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	ประถมศึกษา	4.25		0.57 [*]	0.39
	มัธยมศึกษา	3.68			0.18
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.86			
7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	ประถมศึกษา	4.13		0.56 [*]	0.30
	มัธยมศึกษา	3.57			0.26
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.83			

ตาราง 8 (ต่อ)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	ประถมศึกษา	4.29		0.71 [*]	0.39 [*]
	มัธยมศึกษา	3.58			0.32 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.90			
9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	ประถมศึกษา	4.13		0.81 [*]	0.20
	มัธยมศึกษา	3.32			0.61 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.93			
10) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ในการเรียน ผู้สอนสามารถซักถามปัญหา ได้ตามต้องการ	ประถมศึกษา	4.17		0.69 [*]	0.31
	มัธยมศึกษา	3.48			0.38 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.86			
รวม	ประถมศึกษา	4.28		0.55 [*]	0.40 [*]
	มัธยมศึกษา	3.65			0.23 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.88			
ด้านสื่อการสอน					
1) วัสดุอุปกรณ์เพียงพอสำหรับผู้เรียน	ประถมศึกษา	4.21		0.65 [*]	0.59 [*]
	มัธยมศึกษา	3.56			0.06
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.62			
2) สมรรถภาพ ประสิทธิภาพของเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนอยู่ในสภาพที่ดี	ประถมศึกษา	4.04		0.59 [*]	0.59 [*]
	มัธยมศึกษา	3.45			
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.45			
3) การเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน มีความสะดวก	ประถมศึกษา	4.00		0.69 [*]	0.28
	มัธยมศึกษา	3.31			0.41 [*]
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.72			

ตาราง 8 (ต่อ)

	กลุ่ม/	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	สูงกว่ามัธยมศึกษา
4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย	ประถมศึกษา	3.88		0.56*	0.12
	มัธยมศึกษา	3.32			0.44*
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.76			
5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	ประถมศึกษา	3.88		0.39*	0.57*
	มัธยมศึกษา	3.49			0.18
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.31			
6) ราคาของวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาเองมีความเหมาะสม	ประถมศึกษา	4.00		0.57*	0.48*
	มัธยมศึกษา	3.43			0.09
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.52			
7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ในการสอนได้เหมาะสม	ประถมศึกษา	4.08		0.71*	0.32
	มัธยมศึกษา	3.37			0.39
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.76			
9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อในการเรียนการสอน	ประถมศึกษา	4.04		0.68*	0.34
	มัธยมศึกษา	3.36			0.30*
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.66			
รวม	ประถมศึกษา	4.00		0.57*	0.39*
	มัธยมศึกษา	3.43			0.18
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.61			
รวมทั้งสิ้น	ประถมศึกษา	4.07		0.51*	0.32*
	มัธยมศึกษา	3.56			0.19*
	สูงกว่ามัธยมศึกษา	3.75			

ตาราง 9 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพระยะสั้น

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	
1. ควรกระชับรัด และเข้าใจง่าย	8
2. ควรจัดหลักสูตรที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	7
3. เมื่อเรียนจบแล้ว นำไปประกอบอาชีพได้	1
4. โครงสร้างต้องชัดเจน	1
5. เนื้อหาไม่ตรงหลักสูตร	1
6. อยากให้ละเอียด	1
2. ด้านการเรียนการสอน	
1. เข้าใจง่าย	4
2. ผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ	4
3. ควรมีเทคนิคการสอนที่ดี	3
4. มีการเตรียมการสอนดี	2
5. อยากให้ครูเป็นกันเองกับนักเรียน	1
6. อยากให้ครูตรงต่อเวลา	1
3. ด้านสื่อการสอน	
1. ควรมีสื่อให้มากพอกับความต้องการ	9
2. อยากให้มีสื่อที่ทันสมัย	5
3. เข้าใจง่าย	1
4. มีประสิทธิภาพ	1
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	
1. อยากให้ครูใกล้ชิดกับนักเรียน	3
2. อยากให้สอนแบบรวบรัด	2
3. เพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอน	2
4. ตรงต่อเวลา	2
5. ครูไม่พอ	1

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถาม

ชื่อ เรื่อง

ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย x ลงใน []

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 18 ปี

[] 18-28 ปี

[] 25-35 ปี

[] 36 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

[] โสด

[] สมรส

4. ระดับการศึกษา

[] ประถมศึกษา

[] มัธยมศึกษา

[] สูงกว่ามัธยมศึกษา

5. กลุ่มอาชีพ

[] อุตสาหกรรม

[] พาณิชยกรรม

[] คหกรรม

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพพระยะสัน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วพิจารณาตัดสินใจอย่างรอบคอบว่าท่านมีความต้องการในการศึกษาวิชาชีพในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

ลำดับ ที่	ความต้องการ	มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
1	<u>ด้านหลักสูตร</u>					
	1) ความสมบูรณ์เนื้อหา	...	...	...	...	...
	2) เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	...	...	...	...	...
	3) เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ	...	...	...	...	...
	4) เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับความรู้เดิม	...	...	...	...	...
	5) เนื้อหาในหลักสูตรมีความกว้างขวางเพียงพอ	...	...	...	...	...
	6) เนื้อหาในหลักสูตรมีความชัดเจน	...	...	...	...	...
	7) การเรียนลำดับของเนื้อหาในหลักสูตรมีความ เหมาะสม	...	...	...	...	...
	8) ภาควิชาที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาภาคทฤษฎี	...	...	...	...	...
	9) วิธีการวัดผลสอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร	...	...	...	...	...
	10) ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการเรียน แต่ละเนื้อหา	...	...	...	...	...
	11) ค่าธรรมเนียมในการเรียนมีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
2	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>					
	1) ผู้สอนมาสอนตรงเวลา	...	...	...	...	...
	2) ผู้สอนรับฟังความคิดเห็น	...	...	...	...	...
	3) ผู้สอนยอมรับพิจารณาข้อเสนอแนะในการ แก้ปัญหาของผู้เรียน	...	...	...	...	...
	4) ความเป็นกันเองของครูผู้สอน	...	...	...	...	...
	5) ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม	...	...	...	...	...

ลำดับ ที่	ความต้องการ	มาก ที่สุด		ปาน กลาง		น้อย ที่สุด
		5	4	3	2	1
3	6) ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม	...	...	...	...	...
	7) ครูผู้สอนมีการวางแผนการสอนที่ดี	...	...	...	...	...
	8) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน	...	...	...	...	...
	9) กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตาม ระยะเวลาที่กำหนด	...	...	...	...	...
	10) ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นใน การเรียน ผู้สอนสามารถซักถามปัญหาได้ตาม ต้องการ	...	...	...	...	...
	<u>ด้านสื่อการสอน</u>					
	1) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน	...	...	...	...	...
	2) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนอยู่ในสภาพที่ สมบูรณ์	...	...	...	...	...
	3) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนทันสมัย	...	...	...	...	...
	4) การเก็บรักษาเครื่องมือมีความเป็นระเบียบ เรียบร้อย	...	...	...	...	...
	5) ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เรียน	...	...	...	...	...
	6) ราคาของวัสดุฝึกที่ซื้อมาเองมีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
	7) ผู้สอนนำสื่อมาใช้ประกอบในการสอนได้ เหมาะสม	...	...	...	...	...
	8) การแจกเอกสารคู่มือประกอบการเรียน การสอนมีความเหมาะสม	...	...	...	...	...
	9) มีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับการใช้สื่อ ในการเรียนการสอน	...	...	...	...	...

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น

1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร

1.1 ปัญหา

1.2 ข้อเสนอแนะ

2. ด้านการเรียนการสอน

2.1 ปัญหา

2.2 ข้อเสนอแนะ

3. ด้านสื่อการสอน

3.1 ปัญหา

3.2 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติการศึกษา

วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด

นายสามารถ วงศ์สวัสดิ์ เกิดวันศุกร์ที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2491
ที่อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนวัดบางค้อม
อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2510 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพิบูลวิทยา
อำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2512 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น (ป.กศ.)
จากโรงเรียนฝึกหัดครูนครศรีธรรมราช
- 2514 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง)
จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิชาเอกสังคมศึกษา วิชาโทภาษาไทย
และวิชาวิทยาศาสตร์
- 2518 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาโทภาษาไทย
(กศ.บ.)

ประวัติการทำงาน

- 2514 รับราชการครู ตำแหน่งครูตรี โรงเรียนบ้านสีลัง อำเภอบางปะกง
จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2516 รับราชการครู ตำแหน่งครูตรี โรงเรียนวัดบางบัวทอง อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี
- 2519 รับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนวัดน้อยใน
กรุงเทพมหานคร.
- 2525 รับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์
จังหวัดนนทบุรี
- 2528 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
ประเภทบุคคลภายนอก (ศบน.) กรมการศึกษานอกโรงเรียน
- 2530 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดนนทบุรี (ผู้ประสานงาน กศน. อำเภอปากเกร็ด)
- 2532-2534 รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ศูนย์บริการการศึกษานอก
โรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก
- 2534 ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2536 รับราชการที่สถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน

ความเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการ เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ดำเนินการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ
ของ
สามารถ วงศ์สวัสดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ความหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา เอกการศึกษาผู้ใหญ่
มีนาคม 2539

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสหหลักสูตรระยะสั้นที่ดำเนินการสอน โดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ประชากรเป้าหมายเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ลงทะเบียนเรียนเป็นรุ่นที่ 2 ของปีการศึกษา 2538 มีจำนวนทั้งสิ้น 420 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มประชากรดังกล่าวมาร้อยละ 50 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือกับครูผู้สอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การคำนวณค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วย t-test และ F-test

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษา ความคิดเห็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากมี 26 ข้อที่เหลืออีก 4 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาที่เรียนตรงกับความต้องการ, การตรงต่อเวลาของครูผู้สอน, ความรู้ความสามารถของครูผู้สอน, สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้, สิ่งที่เรียนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้, ความเป็นกันเองของครูผู้สอน, สภาพการจัดชั้นเรียนมีความเหมาะสม, ครูผู้สอนมีการวางตัวที่เหมาะสม, ครูผู้สอนให้วิธีการสอนที่เหมาะสม และครูผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4 ข้อ ได้แก่ ความชัดเจนของเนื้อหาในหลักสูตร ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเก็บรักษาเครื่องมือ, ความสะดวกในการเบิกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียน และความกว้างขวางเพียงพอของเนื้อหาในหลักสูตร

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม นักศึกษาชายและหญิง
มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการเรียนการสอนเพียงด้านเดียว เมื่อ
พิจารณาความแตกต่างด้านอายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา มีค่าเฉลี่ย
แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน ส่วนด้านกลุ่มวิชาชีพที่กำลังเรียนไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติ

STUDENTS' VIEW ON PARTICIPATING IN THE VOCATIONAL SHORT
COURSES ORGANIZED BY THE PATHUM-THANI PROVINCIAL
NONFORMAL EDUCATION CENTER.

AN ABSTRACT
BY
SAMART WONGSAWATDI

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the master of Education degree in Adult
Education at Srinakhrinnwirot University
March 1996

ABSTRACT

This research was to investigate the students' opinions on the participation in short training courses in vocational education, organized by the Pratumthani Provincial Nonformal Education Center. The research population were adult education students, batch 2, enrolled in the B.E. 2538 academic year. There were 420 students in all. The sample was comprised of 210 students, 50 percent, and was randomly selected from the above population.

The research tool was a set of questionnaires, divided into 3 aspects of opinion : curriculum, learning teaching, and teaching aids. The researcher administered the questionnaire by himself with the cooperation of the instructors. Statistics applied for data analyses were arithmetic means, t-test and F-test.

The research results were as following:-

1. The Students' opinion. The means of the opinion in general was in moderate level. In considering each aspect, the curriculum aspect was in high level, while the other two aspects, teaching aids and learning - teaching, were in moderate level.

2. Considering individual items, 26 items were in high level, while the other 4 items were in moderate level. The 10 highest means were: content matter relevant to needs of the students, punctuality of the instructor, knowledge and ability of the instructor, the application of content matter, relevant to job, friendliness of the instructor,

appropriation of the classroom, good conduct of the instructor, appropriate method of instruction, and comprehensive of content matter of the instructor.

The item with lowest means were : the clearcut of content matter, orderly of keeping tools and instruments, difficulties in asking for tools and instruments, and comprehensive of content matter.

2. Comparison between groups. Male and female students were significantly different in the opinion on the learning - teaching aspect. There were significant differences in all 3 aspects in considering to age group, marital status, and educational background. No significant difference was met in considering to the field of study.